

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 259 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 28. KOLOVOZA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Predizborne pripreme na općini Tijesno

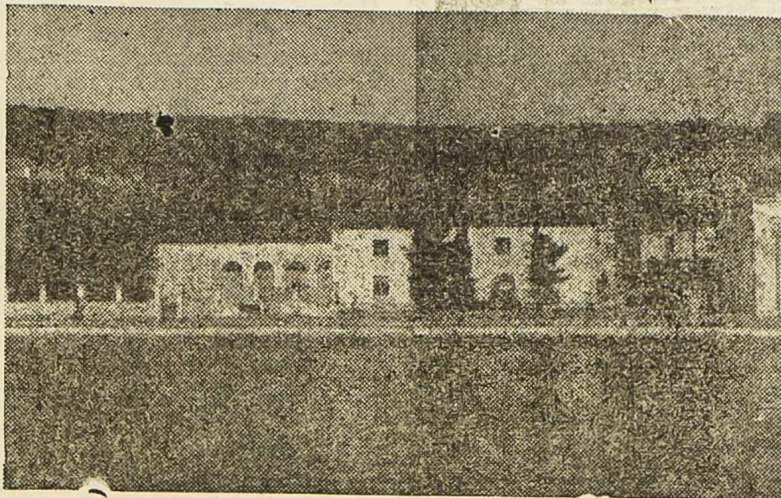
U Tijesnom je prošlih dana održana za ednčka sjednica Općinskog komiteta SK i Općinskog odbora SSRN. Na sjednici se raspravljalo o pripremama za predstojeće izbore. Tom prilikom je izabrana komisija koja će raditi na političkim pripremama. Zaključeno je, pored ostalog, da se odmah priđe održavanju sastanaka osnovnih organizacija SSRN na kojima će se govoriti o kandidatima pa Općinski odbor, a zatim će se na zborovima birača raspravljati o predloženim kandidatima.

Predsjednik NO općine Rade Do-

brović je u svom izlaganju iznio neka tehnička pitanja u vezi izbora, a naročito je istakao važnost Vijeća proizvođača koja se prvi put bira u toj općini. Član Kotarskog odbora SSRN Vitimir Gradšćka, koji je također prisustvovao sastanku, podvukao je političko značenje predstojećih izbora.

Budući da je do izbora vrlo kratko vrijeme, to je zaključeno da se pripreme ubrzaju, a u političku aktivnost da se uključe svi politički i društveni faktori na području općine.

A. Frkić

Izbori za narodne odbore su od velikog značaja za naš Socijalistički savez

Povodom oktobarskih izbora za narodne odbore, naša redakcija zamolila je predsjednika Organizaciono-političkog sekretarijata Glavnog odbora Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske — druga Josipa Kolara — da odgovori na nekoliko pitanja.

PITANJE: Dvadesetog listopada ove godine održat će se izbori za narodne odbore. Druže Kolar, da li su organizacije Socijalističkog saveza pristupile predizbornim pripremama?

ODGOVOR: Po održanom sastanku sa predsjednicima kotarskih odbora početkom ovog mjeseca, a na kojem je pretresano pitanje predstojećih izbora, održani su već gotovo u svim kotarima plenarni sastanci kotarskih odbora, od čijih je većina plenarnih sastanaka općinskih odbora Socijalističkog saveza radnog naroda i sada se već vode razgovori o izborima i mogućim kandidatima u selima, u osnovnim organizacijama.

PITANJE: Koliko će se izabrati odbornika na tim izborima?

ODGOVOR: Nemoguće je reći još sada definitivno broj budućih odbornika, jer gotovo sve općine mijenjaju svoje statute i povisuju broj odbornika. Svakako će broj

odbornika u općinama biti daleko već nego što je bio do sada.

Dosad je u tri stotine općinskih narodnih odbora bilo ukupno 10240 odbornika, a od toga 1785 odbornika u 69 vijeća proizvođača.

U većim općinama znatno će se povećati broj odbornika. Tako su općinski narodni odbor na kotarima: Krapina, Koprivnica i drugima u već m općinama, koje broje preko 20.000 stanovnika, povećali broj odbornika od 30 dosadanih na 50 do 65 odbornika. Na primjer, općina Koprivnica, Đurđevac, Krapina, Pregrada itd. Slična su povećanja i odbornika u vijećima proizvođača.

Ovom prilikom htio bih istaći, da smo mi u Hrvatskoj stekli vrlo dragocjena iskustva u radu općinskih vijeća proizvođača. I upravo u našoj Republici se je već pokazala puna opravdanost uvođenja tih vijeća u općinske narodne odbore.

PITANJE: Prilikom kandidiranja na što će organizacije Socijalističkog saveza i zborovi birača posebno obratiti pažnju?

ODGOVOR: Za Socijalistički savez ovi su izbori od izuzetno velikog političkog značaja. Općinski narodni odbori u našem društvenom sistemu imaju već danas veliku i odgovornu ulogu; njihova uloga i nadležnost rastu i sredstva

s kojima oni raspolazu. Sve je šira i kompliciranija problematika, koju treba da rješavaju. Činjenica je, da mnogi dosadašnji općinski odbori, nisu mogli i umieli raditi na svim tim zadacima. Organizacije Socijalističkog saveza će posebnu pažnju obratiti odabiranju takovih kandidata, koji su u dosadašnjem radu, na raznim područjima pokazali svoju i političku i radnu sposobnost na rješavanju pitanja socijalističkog razvitka.

Organizacije Socijalističkog saveza moraju pri predlaganju kandidata posebno voditi računa o kandidiranju žena i omladine, jer nam u dosadašnjim općinskim narodnim odborima žene i omladina nisu zastupljeni onako kako bi trebali biti prema svojoj općoj aktivnosti.

Kroz razgovore o dosadašnjem radu općinskih narodnih odbora i postignutim uspjesima, o budućim zadacima i problemima, koje će trebati novi odbori rješavati, treba izgraditi jasan kriterij o liku odbornika, koji će znati raditi na rješavanju tih budućih zadataka.

I organizacije Socijalističkog saveza i zborovi birača isticanjem kandidata trebaju stvoriti mogućnost biranja najboljih ljudi, jer o tome u mnogome ovisi i brzi razvoj naših općina.

Novo utvrđivanje prihoda od poljoprivrede

Početkom iduće godine stupa na snagu novi način obračuna prihoda od poljoprivrede. Pr. preme za prelaz na novi način obračuna katastarskog prihoda počele su još 1955. godine. Tada je, na osnovu zaključka Savezne narodne skupštine, obrazovana posebna komisija koja je do nedavno intenzivno radila na utvrđivanju katastarskog prihoda da bi se došlo do novog, jedinstvenog katastra za cijelu zemlju, na osnovu kojeg bi se oporezivao dohodak iz poljoprivrede. Pri proučavanju ovog problema i određivanju novih kriterijuma težilo se tome da oporezivanje dohotka bude ne samo što pravičnije nego i stimulativnije za unapređenje poljoprivredne proizvodnje.

Na osnovu rezultata rada Komisija Saveznog izvršnog vijeća, državni sekretar za financije donio je ovih dana odgovorajuće propise o novim ljestvicama katastarskog prihoda koje će ustvari služiti kao poreska osnovica za oporezivanje dohotka iz poljoprivrede, počev od 1. januara iduće godine.

Novi način obračuna katastarskog prihoda unosi bitne novine i razlikuje se u mnogo koječemu od ranijeg. Jedna od osnovnih karakteristika je u tome što su pri utvrđivanju prihoda po katastru uzeti u obzir prvenstveno uslovi za proizvodnju, a ne stvarni dohodak. Katastarski prihod je izračunat za svaku klasu zemljišta posebno (postoji osam klasa zemljišta), a na osnovu kotarske ljestvice katastarskih prihoda utvrđuje se katastarski prihod i za svaku parcelu, vodeći pri tome računa o klasi, površini zemljišta i načinu njegovog korišćenja. Tako su, na primjer, prihodi od stočarstva utvrđivani prema novim cijenama zrnaste hrane, sijena, šaše i drugih vrsta krmnog bilja. Uslovi za gajenje stočarstva došli su u punoj mjeri do izražaja, dok se, dosad dohodak od ove grane poljoprivrede oporezivao na osnovu prosjeka za kotar. To znači da će ubuduće biti u manjoj mjeri u obzir samo uslovi i mogućnosti za stočarstvo, bez obzira na visinu prihoda od stoke.

Princip rejonizacije također dolazi do većeg izražaja, tako da će i to pozitivno djelovati u pravcu orijentacije na gajenje pojedinih kultura koje najbolje uspijevaju u pojedinim rejonima

Pri izradi novog načina obračuna katastra vodilo se računa i o tome da se isprave neke ranije nepravilnosti zbog kojih su pojedine klase zemljišta i kulture bile previše opterećene. Kod onih kultura koje su dosad bile malo opterećene (n. jive, livade, pašnjaci) došlo je do povećanja katastarskog prihoda, dok su prihodi od povrtarstva, vinogradarstva i voćarstva smanjeni. Tako su, na primjer, prihodi od njiva povećani za 28,2 odsto, od livada za 35,4 od pašnjaka za 9,3, od šuma za 64,9 odsto u odnosu na katastarski prihod iz 1953. godine, dok su prihodi od povrtarstva smanjeni za 22,5 odsto, od voćarstva za 23 i od vinogradarstva za 9,5 odsto. Ova mjera djelovat će veoma stimulativno na vinogradarstvo, voćarstvo i povrtarstvo, jer su te grane bile dosad opterećene većim porezom, pa su zato bile u priličnoj mjeri zapostavljane. Ubuduće ove grane poljoprivrede bit će znatno niže opterećene, a naročito povrtarstvo, i to samo na onim parcelama koje se navodnjavaju prirodnim ili vještačkim putem.

Novi katastar ublažuje raspon između viših i nižih klasa zemljišta. Sada je taj raspon znatno manji i usklađeniji, dok je ranije bio visok. Tako su ovim otklonjene i nesrazmjere koje su postojale ne samo između pojedinih republika, nego i između pojedinih kotara.

Pri utvrđivanju katastarskog prihoda uzete su u obzir i cijene poljoprivrednih proizvoda. One su nešto povećane u skladu sa stvarnom situacijom na tržištu. Ali, i tako uvećane cijene ipak su nešto niže od tržišnih. Tako je, na primjer, cijena pšenice za obračun utvrđena na 25—31 dinar, a ona stvarno iznosi 35—45 dinara po kilogramu.

Pošto se novi način obračuna katastarskog prihoda zasniva na uslovima za proizvodnju, uzimajući pri tome u obzir vrstu kulture i klasu zemljišta, prosječno ostvarene prinose u pojedinim klasama, cijene poljoprivrednih proizvoda, prosječne troškove proizvodnje — to će poreska osnovica predstavljati realnu procenu, tako da će oporezivanje biti i stimulativnije za povećanje proizvodnje i unapređenje poljoprivrede.

Aleksa Kamatović

Svečanost u Drnišu

Otkriveno „Vrelo života“ od Ivana Meštrovića

Ne samo građani Drniša, već i narod iz okolnih sela okupio se u nedjelju u velikom broju da prisustvuje svečanom otkrivanju skulpture „Vrelo života“, koju je Ivan Meštrović poklonio svom rodnom kraju. Otkrivanju impresivne fontane velikog kipara također su prisustvovali predsjednik i potpredsjednik NO kotara Petar Škarica i Miro Kuhač, te narodni zastupnici Petar Colak, Mijo Lemo i Smiljan Reljić, te predstavnici političkog, kulturnog i javnog života Drniša kao i brojni uzvanici i gosti.

Skulpturu, koja je postavljena na stepeništu između Poljane maršala Tita i novog parka, otkrio je predsjednik NO općine, Slavko Vestić, koji je održao prigodan govor. Potom je konzervator Nevenka Bezić, predstavnik Meštrovićeve galerije u Splitu iznijela nekoliko misli o velikom umjetniku i njegovoj

skulpturi „Vrelo života“. Svečanost je uveličala mjesna glazba.

U Drnišu je za ovu prigodu organiziran kulturnoumjetnički program. Uzvanici posjetili su tog dana Otaviće, rodno selo Ivana Meštrovića u kojem se nalazi i njegov mauzolej, a potom je upriličen izlet na Roške slapove i Visovac.

Skulpturu „Vrelo života“, od tamno zelenog belgijskog mramora, izradio je Meštrović za vrijeme školovanja u Beču 1904. god. Tek nedavno je autor otkupio od vlasnika to djelo i poklonio ga rodnom kraju. Umjetnik je također poslao na poklon Drnišu skulpture „Orančić“ i „Petropoljčak“, koje će uskoro biti postavljene u mjestu.

U kolovozu iduće godine, Meštrović navršava 75 godina života a ujedno i 55 godina plodnog i izvanredno značajnog umjetničkog rada. Očekuje se da će tada veliki majstor posjetiti rodni kraj.

Slab rad savjeta potrošača u Šibeniku

Nedavno su na području šibenske općine izabrani novi savjeti potrošača, pa smo koristili tu priliku, da iznesemo neka zapažanja i iskustva, koja su oni stekli u svom dosadašnjem radu, a koja bi mogla koristiti novoizabranim članovima.

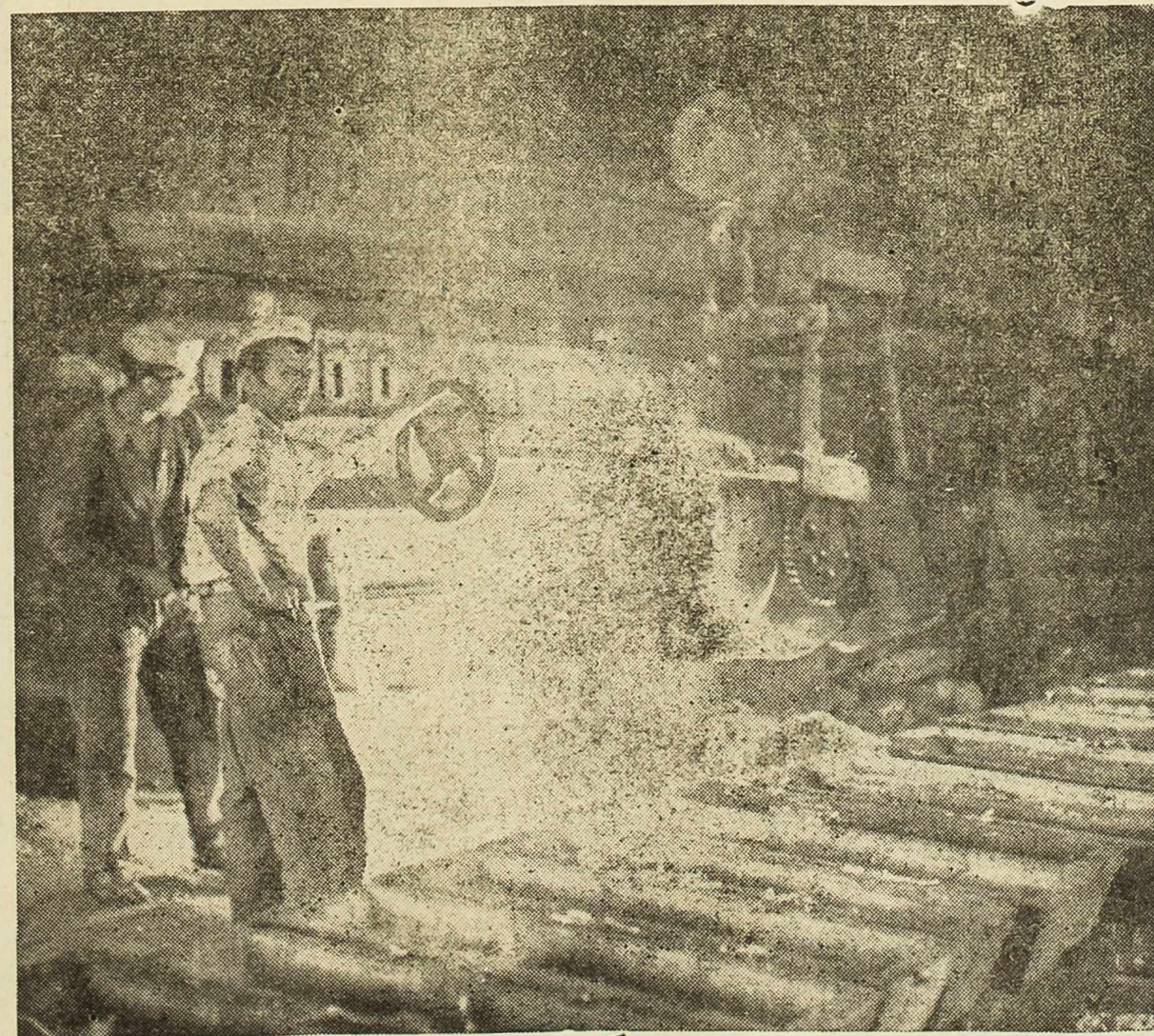
Kroz dvije godine otkako su osnovani Savjeti potrošača u njihovom radu bilo je uspjeha i neuspjeha. Nažalost, neuspjeha ima mnogo više, što su uvjetovali različiti faktori. Savjet potrošača, onakav kakvog ga je zakonodavac zamislio, u jednom trgovačkom poduzeću odigrao bi pozitivnu ulogu. Kao organi društvene kontrole u njegovu nadležnost spada predlaganje mjera za unapređenje poslovanja, kontrola raznih po-

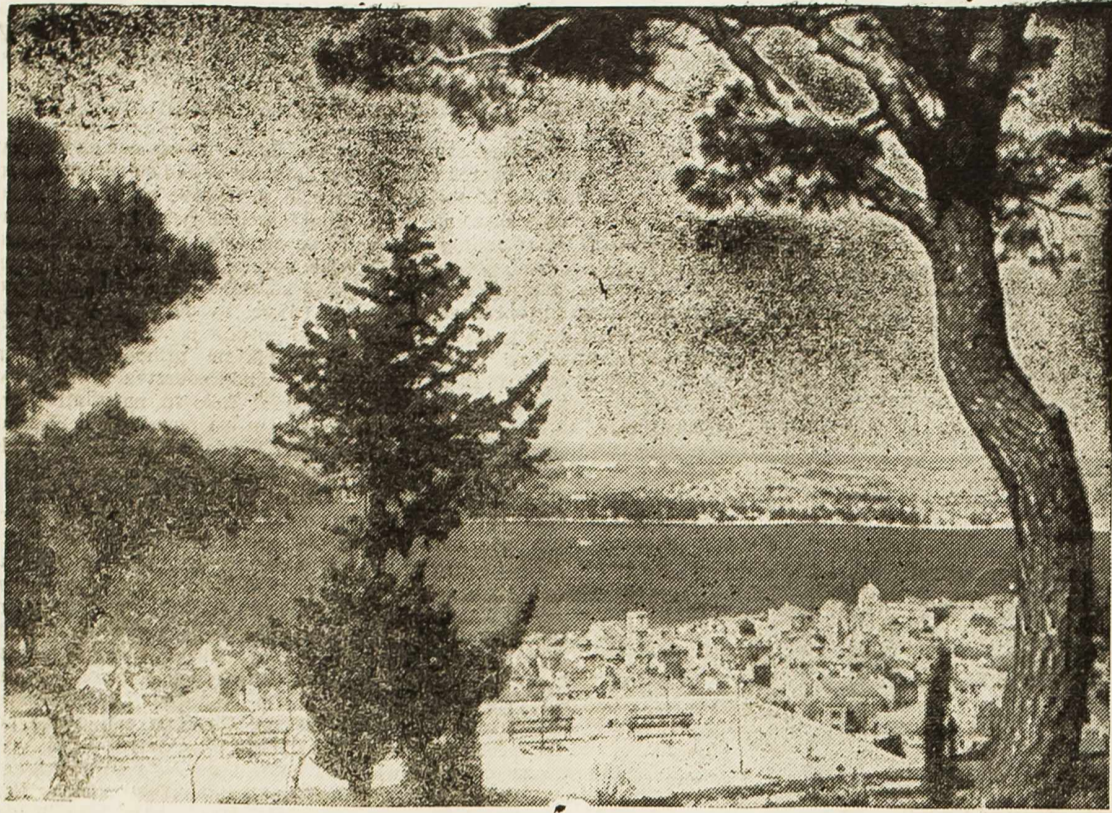
slovnih knjiga i davanje saglasnosti za izvjesne zaključke organa radničkog samoupravljanja u poduzeću. Kako vidimo, ovi propisi su takovi, da je do punog izražaja mogla doći samoinicijativa članova savjeta, što bi se neminovno pozitivno odrazilo na našu trgovinu, koja, kako znamo, ima još mnogo nedostataka. Za njihov rad, su postojale široke mogućnosti, a kako se radilo, vidjet ćemo iz razgovora sa direktorima nekih naših trgovačkih poduzeća.

Najprije smo posjetili Gradski magazin.

»Naš Savjet potrošača, rekao je komercijalni direktor ovog poduzeća, sastao se svega tri puta, Sumnjam da bi se uopće sastao,

(Nastavak na 2. strani)

Slab rad savjeta potrošača

(Nastavak sa 1. strane)

da ih nije pozvao direktor. Cijeli njihov rad se sastojao u slušanju izvještaja o poslovanju poduzeća. Ne znam zašto je rad bio tako slab, ali mislim da glavna pogreška leži u izboru lica, koja uopće za to nisu bila zainteresirana. Možda je bilo potrebno da svaka prodavaonica ima svoj savjet potrošača. Bilo bi više prijedloga i lakše bi mogli uočiti dosadašnje pogreške.

Zatim smo otišli do direktora trgovačkog poduzeća »Kornat«. Njama situacija nije bila mnogo bolja:

»Naš prvi, a i posljednji masovni sastanak održan je još u 1956. godini prilikom konstituiranja. O tada smo se sastali još dva puta.

Jednput se raspravljalo o problematiki poduzeća i organizaciji rada, a drugi put su nam članovi savjeta potrošača pomogli kod inventure. Općenito smatram, da to nije bio nikakav rad, što najviše proističe iz samog sastava savjeta u koji su ušli ljudi, koji se većinom mnogo ne razumiju u trgovinu. Mislim da naš društveni i ekonomski razvitak nije još toliko napredovao, da bi ta institucija pravilno djelovala. Ne slažem se, na primjer, da savjet potrošača neposredno utječe na raspodjelu naših sredstava, kao ni s tim da se formirao poseban savjet potrošača za svaku prodavaonicu. To je zbog toga, što mi dosta prodavaonica imamo na općinama. Kad bi savjet potrošača na jednoj općini donio jedan, na drugoj drugi zaključak, a oni se većinom tiču

cijena, mi bismo im teško mogli udovoljiti.

Po pričanju direktora u trgovačkom poduzeću »Prehrana« situacija je nešto bolja. »Naš savjet potrošača je od svog formiranja do danas održao četiri radna sastanka. Mislim, da je svoju djelatnost morao usmjeriti na uklanjanje raznih nedostataka u radu poduzeća, kojih svagdje ima. Analizom njegovog dosadašnjeg rada dolaz se do zaključka, da nije tako rado. Do radnih sastanaka nije dolazilo na inicijativu savjeta, kako bi trebalo da bude, već naprotiv na prijedlog uprave poduzeća. Na ovim sastancima su članovi savjeta upoznavani sa poslovanjem, sa nedostatcima i poteškoćama na koje se nailazilo u radu, kao i sa perspektivnim zadacima. Pojedini članovi savjeta uzimali su aktivnog učešća u rješavanju tih problema, za što su pokazali poseban interes i smisao. Kao pozitivan primjer u radu može poslužiti drug Franko Nakić. Naš savjet potrošača u svom dosadašnjem radu imao je dosta pozitivnih rezultata. Tako je, uz nastojanja uprave poduzeća, njegovom zaslugom poboljšana asortiman robe u higijensko-tehnička zaštita radnika, kao je snižen gotovo na polovicu, a i kulturno usluživanje potrošača je uzdignuto na viši nivo.

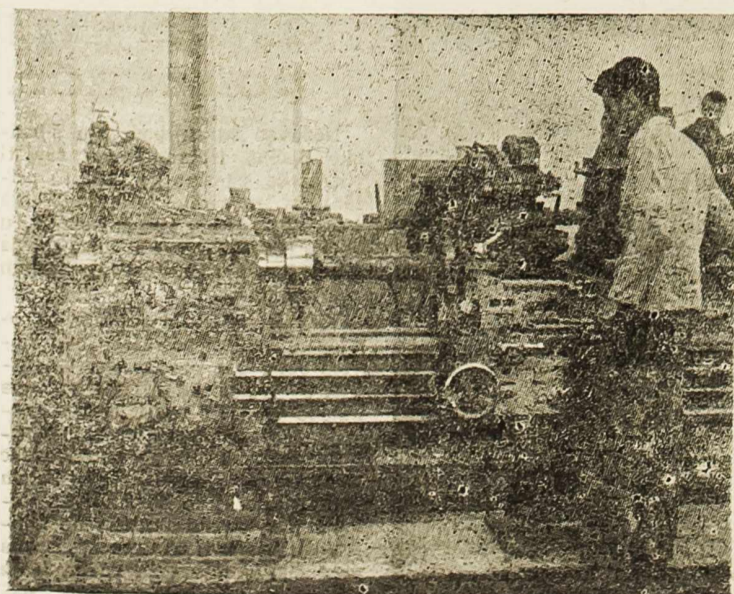
Dakle, rezultati nisu nimalo zadovoljujući. Na njima bi novoabrani članovi trebali učiti, kako bi njihov budući rad bio uspješniji. Smatram, da imaju potrebne uvjete, da s uspjehom izvrše povereni im zadatak društvene kontrole u trgovini, uz uvjet, da njihov budući rad bude operativniji i samoinicijativniji. (Z.)

USKORO HOTEL U SIVERIČU

Odavno se u Siveriču osjećala potreba za hotelom, gdje bi putnici (razne ekipe na gostovanju i putnici) mogli odsjesti, prenoćiti, ili pak zadržati se nekoliko dana, ako je potrebno. I taj problem ubrzo će biti riješen. Naime, podignut je hotel, koji ima nekoliko soba za iznajmljivanje, stan za direktora i čuvara i druge potrebne prostorije. Potrebno je još samo nabaviti namještaj i inventar — i hotel će proraditi. (D. Č.)

POPRAVLJENA ŠKOLA U TEPLJUHU

U narodnoj šestogodišnjoj školi Tepljuh-Bočić izvršeni su unutrašnji radovi u svrhu popravka i osposobljavanja škole za predstojeću školsku godinu. Vrijednost izvršenih radova iznosi oko 100.000 Din. (D. Č.)

Politička aktivnost u Biovičinu selu

Gotovo 400 članova SSRN prisustvovalo je posljednjem sastanku organizacije Socijalističkog saveza, koji je održan u Biovičinom selu na Kistanjskoj općini.

Nakon što je sastanak otvorio predsjednik organizacije SSRN Milan Vukčić, uzeo je riječ potpukovnik i narodni heroj Stevo Opčić, koji se u svom dužem izlaganju osvrnuo na međunarodnu političku situaciju. Potom je Niko Bojić izložio značaj izbora za narodne obore, a zatim se dotakao pitanja unapređenja voćarstva i stočarstva na ovom području. Članovi SSRN naročitu pažnju obratili su mehanizaciji ovaca, za koje u ovom kraju postoje veoma povoljni uvjeti. Bilo je riječi i o kalamljenju višanja i trešanja kao i sadnji badema. Za sprovođenje akcija puna podrška očekuje se od Veterinarske stanice i poljoprivredne zadruge u Kistanjama.

PRELomio OBJE RUKU

23. VIII. žurio je Ivo Belakušić iz Grebašnice na jutarnji vlak kojim je trebao poći u Šibenik na posao. Nedaleko stanice spotakao se i pao, zaustavivši se na ruke, ali je pritom zadobio lakši prijelom obiju podlaktica. Zadržan je u bolnici na liječenju. (K.)

KRATKE VIJESTI IZ NAŠIH PODUZEĆA

INDUSTRIJA »KRKA« je radi ekonomičnijeg korištenja zrna nabavila nove domaće strojeve za mlinicu u vrijednosti od 6 milijuna dinara.

PODUZEĆE »RAD« izvodi radove na gradnji nove Veterinarske stanice, gradnji, serpent na za prilaz slapova ma Krke i popravku igrališta »Rade Končar«.

TVORNICI RIBLJIH KONZERVU u Prvc Lucu, koja se nalazi u sklopu Ribarskog kombinata »Kornat«, potpuno je spremna za pogon. S proizvodnjom se još nije počelo, jer nema — ribe.

GRADSKI MAGAZIN, da bi snabdio građane ogrevom naručio je 2500 m³ drva i 500 tona lignita. Cijena ogrevnog drva A-B kategorija je snižena od 3800 na 3200 dinara.

PODUZEĆE »IZGRADNJA« nastavlja s intenzivnim radovima na operativnoj obali Rogić, koji su prekinuti 1954. godine. (Z.)

Plenum Sindikata komunalno-zanatskih radnika

Tema: Izbori

Na proširenom plenumu sindikata komunalno-zanatskih radnika kojem su pored predsjednika i tajnika sindikalnih podružnica prisustvovali predsjednici radničkih savjeta i upravnih odbora zanatskih poduzeća, razmatrani su rezultati oko izvršenih dosadašnjih priprema za izbore odbornika Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača. Iz izlaganja prisutnih konstatirano je, da se sindikalne organizacije nisu još dovoljno angažirale na ovom zadataku. Radi toga, je donijet zaključak da se odmah održe sastanci sindikalnih organizacija u kolektivima i da se u provođenju izbora angažira cijeli kolektiv. Da bi ovaj zadatak bio što bolje izvršen, izvršena su zaduženja članova plenuma koji će pružiti pomoć sindikalnim organizacijama. Istaknuto je da je potrebno što ozbiljnije prići priprema, jer o tome ovisi sigurnost izbora onih drugova za kandidate, koji će moći najbolje da odgovore za odbornike Vijeća proizvođača. Potrebno je, da se u kolektivima zanatskih poduzeća već sada priprema održavanje zborova na kojima treba iznositi rezultate postignute u kolektivu kao i perspektivni plan razvoja poduzeća za naredni period.

Budući da se ove godine po prvi put biraju Vijeća proizvođača u svim općinama, to treba voditi brigu kod kandidiranja drugova

naročito kod privatnih zanatskih radnja i manjih kolektiva, da se odbornici kandidiraju prema ukupnom brutto produktu. Voditi računa da se za kandidate predlažu drugarice i omladinci.

J. Jurišić

SKUPA NESMOTRENOST

24. o. m. nastradao je u Biovičinu 12-godišnji dječak Petar Bura Šimin koji se je penjao na traktor, dok je bio u radu. Nezgodno je pao i pružio dio traktora zahvatio mu je nogu. Zadobio je veću ranu i prijelom potkoljenice, pak će morati duže ostati u bolnici. (K.)

Ispad koji vrijeda naše ljude

Kao i obično, u prošli petak navečer bilo je na obali mnoštvo naroda. Osobito je mnogo ljudi bilo na molu, jer se očekivao dolazak motornog broda »Novi Sad«. Brod je kao obično pristao. Putnici su izlazili i novi ulazili. Ništa neobično. Međutim, nešto prije odlaska broda uskomešala se ova grupa građana, koja se nalazila na molu ispod komandnog mosta. Bilo je tu objašnjavanja, a čuli su se i uzvici protesta. Nije bilo potrebno pitati za uzrok tog komešanja, jer sam bio očevidac događaja.

Naime, na prostoru koji je određen za komandanta broda nalazile su se tri žene, koje su onako »visoka« promatrale svijet na obali. Nje mi poznato što im je bilo nesimpatično u toj »gomili«. Jedna je, međutim, otišla u kabinu, koja se nalazila na komandnom mostu i vratila se držeć »kriglu« vode. Najprije je praskala, a potom je izlila vodu na tu antipatčnu »gomilu«.

Eto, taj postupak »dame« izazvao je negodovanje i oštre proteste prisutnih.

Potrebno je spomenuti da je te večeri »Novi Sad« bio prepun putnika, ali na komandnom mostu su se nalazile jedno te tri žene. Čudi me da je kapetan broda ukazao gostoprimstvo na komandnom mostu osobi, koja je sposobna da bez ustručavanja napravi takav ispad, koji duboko vrijeda naše ljude.

Smatram da bi bilo potrebno da se protiv te »dame«, kojoj nažalost ne znam ime, poduzmu odgovarajuće mjere, jer ona to doista zaslužuje.

Jedna nemila pojava

Za vrijeme godišnjeg odmora, koji koristim u Šibeniku, bio sam očevidac jednog zaista nemilog događaja. 24. o. m. zajedno sa suprugom i kćerkom uputio sam se prema kinu »Sloboda« u namjeri da nabavim karte za kinopredstavu. Došavši pred sam ulaz kina imao sam šta i vidjeti. Jedan odrastao dječak udario je šakama jednog mališana, tako da mu je krv curila niz lice. U času kada sam htio pomoći tom mališanu bio sam iznenađen drskim napadom jednog mladića za kojeg sam kasnije doznao da se zove Ante Kale. Ovaj mi se drsko ispričeo, rekavši mi da se odmah udaljm navodeći da se to tuku njegova braća. Potom mi je prišao u pomoć jedan od prolaznika, ali je ovaj bio fizički napadnut i izudaren šakama po licu i ledima. Akter tog napada bio je jedan od prijatelja Ante Kale — Jakov Alviž, navodno pekar zaposlen kod Miše Lovrića. Da se tu slučajno nisu našli rođaci napadnutog mladića, tko zna kako bi to sve na kraju završilo.

Čudnovato je da organi vlasti, a koliko sam saznao djeca M. Kale više puta pravila su ispade, nisu mogli dosad poduzeti izvjesne mjere protiv tih izgređenika. Jer domaći i strani gosti prilikom posjeta kinopredstavama, ukoliko nađu na slične scene, odnijet će vrlo loše utiske iz ovog grada.

Š. N., VP 7256, Zagreb

Omladina Šibenika posjetila tvornicu vijaka

Osnovna organizacija Narodne omladine Kotarskog Zavoda za socijalno osiguranje posjetila je nedavno Tvornicu vijaka u Kninu. Omladinci i omladnice su sa velikim interesom razgledali tvornička postrojenja i tom prilikom su se upoznali s procesom proizvodnje tog značajnog kninskog objekta. Naročito su bili oduševljeni dru-

garskom pažnjom, koja im je za vrijeme posjeta bila ukazana od strane Uprave tvornice i članova radnog kolektiva. Nakon razgledanja Tvornice, omladina je prosljeđila za Sinj. Ovo je ujedno i prvi izlet te omladinske organizacije u ovoj godini i do njega je došlo zahvaljujući razumijevanju rukovodstva i radnog kolektiva poduzeća »Izgradnja«, koji su osigurali prijevozno sredstvo.

Omladina ima volju da češće organizira ovakve i slične izlete, ali to ipak nisu u stanju, jer neka poduzeća jednostavno odbijaju njihove molbe kojima traže autobus ili kamion. M. Knežić

Zabilježeno

ŽALOSNO

Ponedjeljak poslije podne. Neobična dječja dernjava. Pogledali smo iz znatiželje. Ispod prozora redakcije ugledali smo prizor, koji nas je zaprepastio.

Bolesna Rajna (to je pravo ime djevojke) steže među rukama koricu smokava i grčevito se brani od nasrtaja dječurlije. U namjeri da ugrabe smokve, oni bezobzirno napadaju djevojku. Naše opomene i prijetnje su prozora bez rezultata.

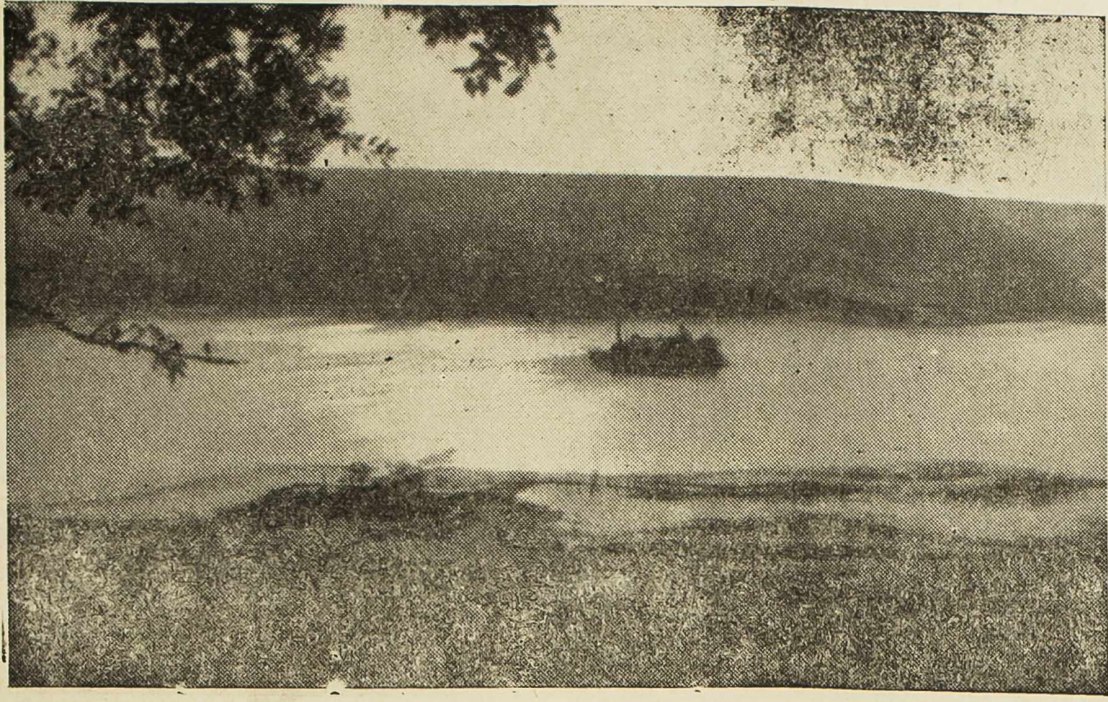
Rajna ne uspijeva da sačuva smokve, koje je malo prije nudila na prodaju. Ona to samo pokušava. Podgija je korpu čak iznad glave. Ali bez koristi. Opkoljena gomilom razularene djece, nemoćna je da išta napravi.

Rajni naviru suze. Prolaznici uzimlju u zaštitu djevojku i ona se sklanja u obližnju trafiku.

Djeca bez nadzora hoće da ugrabe još koju smokvu. Čekaju pred vratima. Uplašena Rajna izlazi, i prizor je još potresniji. Bolesna djevojka je oborena na pločnik. Korpa je konačno prevrnutna. Rajna zapomaže i briše suze. Revoltirani prolaznici interveniraju. Gomila je raspršena.

Djeca bježe. U rukama su im ugrabljene smokve.

Smatramo da je komentar suvišan. Međutim, protiv roditelja takve djece bilo bi potrebno poduzimati najenergičnije mjere.

KNINSKA KRONIKA

Sve bliže izborima

Živa politička aktivnost

U Kninu i na ostalom području općine provodi se živa politička aktivnost i poduzimaju se ostale organizacione i tehničke radnje, kako bi se na predstojeće izbore izšlo što spremnije. Budući da u nova vijeća narodnog odbora treba izabrati najbolje ljude, razumljivo je što kod birača vlada veliki interes. Općinsko vijeće imat će 41 odbornika, umjesto dosadašnjih 31. Najviše odbornika daju veća sela

Golubić, Moko Polje, Polača, Plavno, Vrbnik po 3, Biskupija, Oton, Zagrović, Strmica i fuzirana sela Markovac-Zvjerinac-Ridane po 2, a sva ostala po 1 odbornika, dok grad Knin bira 6 odbornika.

Vijeće proizvođača također će imati 41 odbornika, dok je ranije imalo 21. Prema društvenom proizvodu izvršen je raspored mandata. Tako će 26 odbornika predstavljati proizvođačku grupu industrije tr-

govine i zanatstva, a 15 odbornika grupu poljoprivrednih proizvođača.

Za izbor odbornika ovog vijeća čitavo područje je podijeljeno na 25 izbornih jedinica. Najviše odbornika iz prve grupe daje izborna jedinica u kojoj je željeznička stanica Knin i ostale daju 3 odbornika. Rudnik sadre, tvornica vijaka, građevinsko poduzeće »Dinara«, »Lika«, »Tempo« i poduzeće za održavanje pruge, ložionica i koloska radionica, daju po 2 odbornika, ostale organizacije i fuzirana poduzeća po jednog odbornika.

U proizvođačkoj grupi poljoprivrede najviše odbornika zastupat će opća poljoprivredna zadruga Knin, jer obuhvaća široko područje i nekoliko sela. Na te izborne jedinice bit će izabrano 6 odbornika. Birači zadruge »Sjeverna Bukovica« biraju 3 odbornika, a OPZ »Tromeda« Orlić-Markovac po 2, dok zadrugari Strmice i Golubića biraju po jednog odbornika.

Pripreme za početak nove školske godine

Još do nekoliko dana otvorit će se vrata škola, da poslije dvomjesečnog odmora, ponovno prime stare i nove učenike. Uglavnom su izvršene sve pripreme za početak nove školske godine. Sve škole su okrečene, a u nekima su u toku ljeta izvršeni manji ili veći popravci. Mjesna knjižara je nabavila potrebne udžbenike i ostali pribor, tako da s te strane ne će biti smetnji. Što se tiče prosvjetnog kadra, radna mjesta su uglavnom dobro i ravnomjerno popunjena. Sa područja općine otišao je minimalan broj prosvjetnih radnika i to 3 učitelja i 2 nastavnika, a pridodalo je 16 novih učitelja, 5 iz drugih općina i 4 nova nastavnika-profesora.

Škola u Markovcu radit će kao eksperimentalna škola po progra-

mu za jedinstvenu osmogodišnju školu.

Ove godine škola učenika u priredi imat će još dva više stalna nastavnika.

Predviđeno je da u novoj školskoj godini kod svih škola prorade školske kuhinje.

Zbog bajama mladić izgubio glavu

Kad su 22. o. m. j. rano u jutro volari u Uzdolju krenuli na pašu, opazili su na jednoj nivi da leži muško truplo.

Bio je to leš sedamnaestgodišnjeg Jandrije Berića.

Jandrija je prethodne noći sa još tri svoja vršnjaka pošao na bajame Milice Jujnjga. Milićini ukućani, koji su te noći očekivali da bi netko mogao doći u krađu voća, opazili su ih, pa su ona trojica pobjegli, dok je Jandrija, koji se manje bojao, ostao.

Jandrijini drugovi nisu znali što se s Jandrijom dogodilo. Ujutro, kad je nađen, pored njega je još stajala torba s ubranim bajama, a

OTKUP KUPINA

Već nekoliko dana opća poljoprivredna zadruga u Kninu, a i ostale na svom području vrše otkup kupina. Dovož kupina je zadovoljavajuća. Zadruga u Kninu otkupljuje ovu šumsku plodinu po cijeni od 30 Din po kilogram. Računa se da će biti otkupljene znatnije količine. Otkupljene kupine se sastavljaju u bačve i otpremaju dalje. Uskoro će otpočeti otkup pelina, kojega u količini imade mnogo. Prodajom kupina i pelina sakupljači će ostvariti prilične priloge.

KNIN DOBIO cinemaskop

Prošlog četvrtka u kinu Doma JNA prvi puta je prikazan film u Cinemaskop tehnici »Ima mjesta još za jednoga« film francusko-talijanske koprodukcije, u koloru.

Kinoprojektor je nabavljen u Kranju zauzimanjem uprave Doma JNA. Zahvaljujući zalaganju ove ustanove Knin se svrstao u mjesta koja su uvela prikazivanje filmova u novoj tehnici, što je građanstvo pozdravilo i prvu priredbu masovno posjetilo.

Montiranje aparature, postavljanje specijalnog platna i drugih uređaja izvršeno je pod nadzorom tvornice »Iskra« iz Kranja.

VIJESTI IZ DRNISA

Poboljšana je zdravstvena služba

MaJo je koja općina učinila tako vidan napredak na polju zdravstvene službe kao Drniška općina. Do pred sam rat na teritoriju, na kojem je živjelo gotovo 30.000 stanovnika, nije bilo ni bolnice, ni ambulante, a niti potrebnog stručnog kadra. Svega dva privatna liječnika u Drnišu i to je bilo sve. Stoga nije ni čudo da je mortalitet stanovništva bio velik, a naročito u selima, gdje su ljudi bili prepušteni sudbini koekakovih nadriječnika i tome slično. Već u prvim poslijeratnim godinama narodna vlast učinila je mnogo na jačanju zdravstvene službe. Danas na području općine postoji Zdravstvena stanica sa 40 kreveta i 6 liječnika opće prakse. Drniška Zdravstvena stanica posjeduje dvojica sanitetska kola, kojima se prevoze bolesnici iz najudaljenijih sela općine. Pored te stanice, djeluju i tri ambulante i to u Unešiću, Širitovcima i Siveriću. Ova posljednja ima i jednog liječnika. Osim toga u Drnišu postoji i zubna ambulanta. No na tome se ne će ostaniti. Kako saznajemo, još jedna ambulanta otvorit će se uskoro u Kljaccima, selu koje je 16 km udaljeno od Drniša. Da bi se pojačao

postojeći stručni kadar, jer Drniš osobito oskudijeva liječnicima specijalistima, NO općine je dodijelilo pet stipendija studentima, koji polaze Medicinski fakultet. Pored toga, putem raznih tečajeva dosta je učinjeno na zdravstvenom prosvjećivanju seoskog stanovništva u kojem će pravcu i dalje biti usmjerena sva pažnja zdravstvenih organa. (J.)

Više pažnje-manje nesreća

Kroz posljednje vrijeme još jedna smrtna nesreća u rudniku!

Ovoga puta radi se o nesrećenju Marka Didara, 27-godišnjeg rudara boksitnih rudnika, iz Velušića, iz kojeg su ostali žena i dvoje maloljetne djece.

Didara je toga jutra, 22. o. m. j. radio u rovu »Kalun«, 376 metara ispod površine zemlje. Do nesrećenja je došlo uslijed toga što je Didara, da bi otkočio dizalo koje

je zapelo, ušao u profil lifta i stao jednom motkom gurati dizalo. Dizalo se neočekivano oslobodilo i naglo poletjelo prema dolje, tako da je Didari, koji se na vrijeme nije uspio maknuti iz profila, prignječilo glavu. Smrt je nastupila neposredno.

Vožnjom lifta je upravljao sam nesrećenik.

Iako se za ovu nezgodu pri radu ne može nikoga kriviti, ipak bi bilo potrebno, da uprave poduzeća i sindikalne organizacije radnika u rudnicima više rade na upoznavanju radnika s higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama i uopće sa zaštitom čovjeka pri radu.

Potrošački krediti u znatnom porastu

Gotovo svaki deseti stanovnik koristi potrošački kredit. U prvih sedam mjeseci ove godine broj korisnika iznosio je 3.069 prema 2.663 u 1956. godini. Dok je u istom razdoblju podignuta suma u vrijednosti od preko 100 milijuna dinara, dotle su lanjske godine korisnici kredita utrošili oko 77 milijuna dinara. Što najviše Drnišani kupuju? Na prvo mjesto

dolazi tekstil i industrijska roba, za koje je utrošeno preko 38 milijuna dinara, zatim sobni i kuhinjski namještaj u ukupnoj vrijednosti od preko 31 milijun, na trećem mjestu nalaze se električni aparati, štednjaci i građevni materijal s oko 29 milijuna i na kraju kredit koji je utrošen za vanredne potrebe prelazi sumu od 900 hiljada dinara. Kako nam rekoše u filijali Komunalne banke u Drnišu, dva puta tjedno izdaju se čekovi u ukupnoj vrijednosti oko 2 milijuna dinara. A što je najznačajnije, sav taj posao, zahvaljujući dobroj organizaciji službe potrošačkih kredita, obavlja se dosta brzo i a bez ikakvih teškoća. (J.)

U nekoliko redaka

Stambeni problem nije tako akutan u Drnišu kao u drugim mjestima. No uza sve to osjeća se potreba za modernom uređenim stanovima. Kako nas obavještavaju u NO općini Drniš, to bi se pitanje moglo riješiti s obzrom da u samom Drnišu postoji izvestan broj napola porušenih i dotrajalih zgrada, koje bi se uz minimalna financijska sredstva mogle osposobiti za stanovanje. Istina, mjerodavni faktori su nešto u tom pravcu dosad poduzeli adaptiranjem nekih zgrada.

U Drnišu se štampa nedovoljno koristi

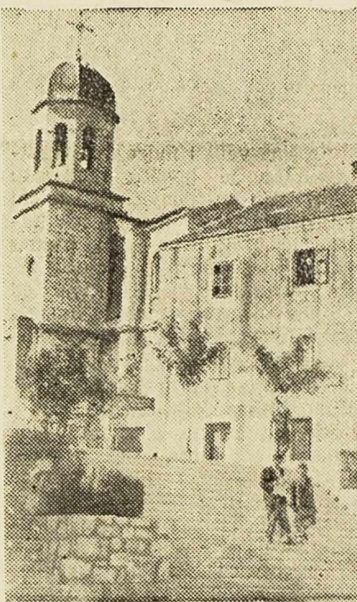
U mjesnoj knjižari i papirnici može se dobiti razna dnevna i tjedna štampa, časopisi i slično. Interesirali smo se kakvu prodaju imaju novine i časopisi u Drnišu. Saznali smo tom prilikom da se dnevno prodaje nešto više od 260 komada raznih novina, što je svakako nedovoljno za mjesto koje broji oko 3000 stanovnika. Tako se »Vjesnika« proda 110 primjeraka, »Borbe« 70, »Slobodne Dalmacije« 50, »Večernjeg vjesnika« 15, »Političke« 5 primjeraka i td. Od tjednih listova najtraženiji je »Vjesnik u srijedu« sa 350 primjeraka, zatim slijedi »Globus« 20, »Narodni sport« 15, beogradski »Sport« 5, »Futbal« 10, »Mladost« 7, »Komunist« 50, »Šibenski list« 30, raznih filmskih ilustracija 60 primjeraka mjesečno itd. (J.)

POKRENUTI AKCIJU ZA POPRAVAK PUTEVA

Putevi u Tepljuhu, naročito u gornjem dijelu, su u vrlo lošem stanju. Oderani su bujicama i puni stjenja. Kamenjar-a ne put. Nedavno su organizirane dobrovoljne akcije SSRN za popravak puteva, ali je popravljen samo jedan dio u donjem dijelu Tepljuha i akcije su prestale. Trebalo bi ponovo pokrenuti dobrovoljne radne akcije za popravak puteva u cijelom Tepljuhu. (D. Č.)

Šta je sa mlinicom u Kljacima

Poljoprivredna zadruga Gradac prodala je još prije dvije godine traktor gusjeničar, koji joj navodno nije bio rentabilan. Poslije istog zadruga je nabavila traktor za vuču i prikolicu, ali je i njega prodala, a za dobiveni novac predviđena kupiti mlinove na električni pogon. Međutim, do danas još od svega toga nema ništa. Ljudi ovog kraja sa punim pravom pitaju što radi uprava zadruge i kad će doći na red mlinica? Pitanje je opravdano tim više što u ljetnim danima Čikola potpuno presuši. Na njoj ima nekoliko dotrajalih vodenica, pa su mještani ovog kraja prisiljeni da svojim tovarnim životinjama pješače i po 20 do 25 km do elektromlina u Drnišu da samelju žito.

Manjak u »Kalunu«

U trgovačkom poduzeću »Kalun«, koje nakon reorganizacije trgovačke mreže posluje tek nekoliko mjeseci, pregledom organa tržišne inspekcije NO kotara Šibenik utvrđen je manjak u prodavaonici broj 4 u iznosu od 168 hiljada dinara. Kako su izvidi o poslovanju te prodavaonice još u toku, ipak se već sada mogu nazrijeti uzroci tog gubitka. To su slaba organzacija i odsutnost kontrole mjerodavnih faktora nad poslovanjem tog poduzeća. (J.)

SA TRŽNICE

Posljednjih dana na Drniškoj tržnici dovezene su izvjesne količine povrća i voća. Cijene pojedinih proizvoda kretale su se ovako: rajčice 40 Din kg, paprika 60, krastavci 50, grožđe 100, smokve 40 i jača 15 dinara komad. (J.)

KIŠA I U PETROVU POLJU

19. o. m. j. pala je obilna kiša i na području općine Drniša. Kiša je dobro došla kukuruzu te se može očekivati dobar urod.

Posljednja kiša dobro je došla i vinogradima, kao i za kupus, a naročito je njena korist u tome, što će seljaci Petrova polja moći na vrijeme i sa lakoćom da preoru svoje njive strnjake.

S. Šarić

Melioracija Strmičkog polja

U strmičkoj dolini mogao bi odlično uspijevati kukuruz i druge žitarice. Međutim, velika površina tog zemljišta nalazi se veći dio godine pod vodom. Naime, Strmičko polje je ugroženo od riječice Butišnice i njezinih pritoka, koje za vrijeme kišnih dana nabujaju i nanose velike štete tamošnjem stanovništvu.

Pošumljavanjem i ostalim akcijama već dosad su postignuti dobri rezultati na sprečavanju šteta od bujica. Međutim, još je ostalo da se uredi korito Butišnice, što je u stvari najzamašniji i posao. Očekuje se da će radovi na regulaciji Butišnice početi još u toku ove godine. Netom radovi na melioraciji Strmičkog polja budu završeni, velike površine plodnog zemljišta bit će osposobljene za uzgoj raznovrsnih kultura, a to će osjetno poboljšati životni standard tamošnjeg stanovništva.

M. M.

Čitajte »Šibenski list«

Pred početak nove školske godine

Nastavu treba prilagoditi novoj školskoj reformi

Razgovor sa sekretarom Savjeta za prosvjetu NRH, Majom Veseli

Približava se kraj ljetnih praznika, a s time i početak upisa u srednje, osmogodišnje i ostale škole u Hrvatskoj. U republičkom Savjetu za prosvjetu, kao i u savjetima za prosvjetu kotarskih narodnih odbora vrše se mnogobrojne pripreme, koje imaju prvenstveni cilj da se nastava u svim školama uskladi s intencijama nove reforme škola. Obratili smo se stoga sekretaru Savjeta za prosvjetu NR Hrvatske, drugarici Maji Veseli, s molbom, da nam odgovori na nekoliko pitanja s područja ove veoma značajne i aktualne problematike.

U početku razgovora, drugarica Veseli je istakla da će ove godine u stotinu škola na području Narodne Republike Hrvatske biti uvedena nastava po novoj reformi i planovima, koji se baziraju na principima suvremene školske nastave. Da bi se to postiglo — rekla je drugarica Veseli — bit će održano nekoliko seminara za nastavnike osmogodišnjih škola. Na ovim seminarima, od kojih su neki već u toku, nastavnici će kroz niz predavanja biti upoznati s principima suvremene nastave iz predmeta tehničkog odgoja, prirodnih nauka, matematike i stranih jezika itd. Na Rijeci je od 1. do 8. ovog mjeseca održavan seminar s područja muzičkog odgoja, dok se od 9. do 16. ovog mjeseca održava seminar za hrvatski ili srpski jezik. U toku ovog mjeseca održat će se u Crikvenici dva seminara za upravitelje i inspektore, kao i nastavnike s područja likovnog odgoja. S tim u vezi je istaknuto, da će nakon prvih iskustava u predstojećoj školskoj godini i ostale škole prelaziti na sistem nastave po novoj školskoj reformi.

vatskoj raspolaže samo s golim učioničkim prostorom, a sve drugo nedostaje. Najveći broj osnovnih škola, naročito na selu, nema ni najpotrebniji prostor. Stanje je nešto bolje u osmogodišnjim školama, ali ono ni ovdje još uvijek ne zadovoljava.

Iako je od Oslobođenja naovamo učinjeno mnogo na ostvarenju povoljnih materijalnih uslova za rad škola, tj. na izgradnji novih škola, opremanju škola savremenim namještajem i nastavnim sredstvima, ipak još veliki broj obaveznih škola radi pod vrlo nepovoljnim uslovima bilo zbog dotrajalosti školskih zgrada ili zbog toga, što te zgrade ne odgovaraju za školske svrhe. U Hrvatskoj je u periodu od 1945. do 1955. godine podignuto 787 novih školskih zgrada sa 1493 učionica. Da bi se i ove godine učinio korak naprijed u izgradnji školskog prostora, Sabor Narodne Republike Hrvatske odobrio je u tu svrhu iznos od 460 milijuna dinara, dok će narodni odbori kotara iz vlastitih sredstava financirati izgradnju škola u okviru svojih mogućnosti.

DJELOMIČNO PROŠIRENJE STRUČNIH ŠKOLA

U vezi s problematikom stručnog školstva, drugarica Veseli je podvukla, da će ove godine doći naročito do izražaja intencija, da se što veći broj učenika upiše na stručne škole. U tom pogledu — rekla je ona — učinili smo maksimalne napore da se djelomičnim proširenjem tih škola omogućiti upis što većeg broja učenika. Iako znatnije povećanje kapaciteta tih škola ne dolazi u obzir, ipak se očekuje da će narodni odbori kotara iz svojih sredstava učiniti što

U nastavku razgovora drugarica Veseli istakla je također da je diskusija o Prijedlogu osnovnih načela za odgoj i obrazovanje omaljudne jedan od veoma važnih zadataka Savjeta uoči početka školske godine. Savjet se još ranije obratio ona sve savjete za prosvjetu kotarskih narodnih odbora, kao i na sve ostale zainteresirane faktore (fakultete, komore, udruženja, sindikate, savjete za zdravlje i socijalno staranje itd.) s molbom da dadu svoje primjedbe na ovaj prijedlog. Pri tome je važno, rekla je ona, da pored primjedbi ovi organi dadu i svoje pozitivne odnosno negativne ocjene: u čemu se slažu, što odobravaju i što smatraju naročito korisnim i naprednim u tom pravcu.

Zaključujući svoje izlaganje, drugarica Veseli je, u vezi s pripremanjem za iduću školsku godinu, ukazala na odluku Savjeta za prosvjetu, prema kojoj djeca palih boraca imaju isključivu prednost na upis u škole drugog stepena. Na taj je način s dnevnog reda skinut problem, koji je već duže vremena zahtijevao svoje definitivno rješenje.

V. Benedik

64-godišnjica osnutka prvog Kninskog muzeja

Knin ima veliku muzejsku tradiciju. Imao je bogatu muzejsku zbirku, koju su posjećivali obični ljudi, naši i strani naučnjaci. Zahvaljujući tome Knin je bio poznat daleko i van sadašnjih granica. 24. kolovoza navršilo je 64 godine od svečanog otvaranja Prvog muzeja hrvatskih spomenika, koje je uslijedilo 1893. godine.

Ove godine padaju još dva jubilara datuma, koja imaju veze s kninskim muzejom, a to je 70-godišnjica osnivanja Starinarskog društva u Kninu i 100-godišnjica rođenja fra Luje Maruna, amatera arheologa i vrlo zaslužnog za osnivanje društva i kninskog muzeja, kao i za brojna iskopanja rimskih i starih hrvatskih spomenika u Kninu, okolici i ostalom području Sjeverne Dalmacije.

24. kolovoza 1893. godine izvršeno je u Kninu svečano otvaranje Prvog muzeja uz veliko prisustvo gostiju, koji su tom prilikom posjetili iskopane u B skupiji i na Kapitulju. Nakon otvaranja muzeja održana je VI. glavna skupština Starinarskog društva na kojoj je potvrđen izvještaj o radu i gradnji muzeja.

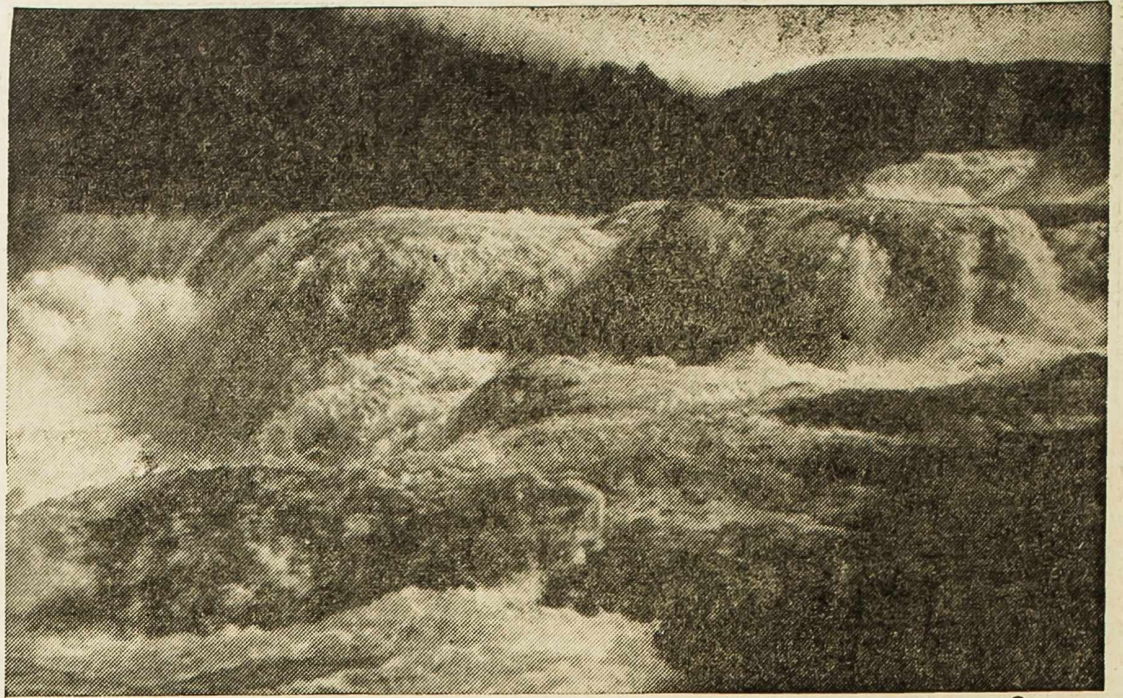
Kninski muzej bio je prepun vrlo vrijednih arheoloških nalaza. Njega jedan muzej nije imao toliko historijskih imena župana, knezova uklesanih na kamenim spomenicima kao kninski. Zatim su bile bogate zbirke sitnih kovinskih predmeta, oružja i nakita nađenih u grobovima.

U toku Drugog svjetskog rata predmeti kninskog muzeja su iz Knina preneseni u Sinj, da bi se izbjeglo uništavanje vrijednih spomenika od ratnog razaranja i od pljačke okupatora.

Danas se blago kninskog muzeja nalazi u Splitu, bez nade za povratak. Odlučeno je, naime, da se u Splitu izgradi posebna zgrada za smještaj centralnog muzeja starohrvatskih spomenika, pod čijim krovom će se nalaziti eksponati kninskog muzeja.

A želje Kninjana za povratak, ostale su samo želje.

Za utjehu, a i mimo toga, Odbor za čuvanje kulturno-historijskih spomenika, uz pomoć narodnog odbora, osnovao je historijsku zbirku u tijesnim prostorijama iznad Loredanovih vrata. Da bi se ova zbirka širila i prerasla u muzej, potrebno je osposobiti jednu od zgrada na tvrđavi, što bi u perspektivnom planu trebalo predvidjeti.

PREDIO SLAPOVA KRKE trebalo bi čim prije urediti

Jednom se pričalo za Skradinski buk, da je jedan od najljepših evropskih slapova, da ne zaostaje za ljepotama Plitvičkih jezera ili Vrbasa kod Jajca, a po količini površinski vode veličanstveniji je od Gubavice na Cetini. Danas kao da to nije tako. Postepeno opadanje vode, koja sve jače ponire negdje uzvodno ispod kaličkih strana, baš u ljetnim mjesecima oduzima sjajovima onaj čar i ljepotu, koju im daje znatna količina vode zimi.

Susreli smo se tako ovih dana nas nekoliko šibenčana, koje je uvijek interesantna šarolikost prirode i buka vode dovukla zajedno sa stotinama drugih gostiju, da tu provedemo nekoliko ugodnih časova.

Obilazeći po slapovima uzduž i poprijeko, nismo mogli a da ne zapazimo ono kamenje od porušenih zidova podno gostionice, neprohodnost puta ka centrali, koji je dobrim dijelom već obrastao dračom i korovjem, vodovodnu jažu obraslu travom, oštećeno stepenište koje vodi donjoj obali, zanezarene nasade na platou do gostionice itd. itd. i pitali smo se zašto taj idealni odmarališni predio, danas izgleda ovako divlje i zanezareno.

Stotine gostiju radnim danom, a tisuće nedjeljom i praznikom vrvi po slapovima. I kada takova posjeta i previše uvjerljivo ukazuje, da je to jedan izletišni i turistički objekat od prvorazrednog značaja, onda se zbija opravdano moramo pitati, zašto mu se pridaje tako malo pažnje. A ne samo to, već u tiskaj koji će strani posjetilac dobiti ovdje na slapovima o našim kulturnim osobinama, o našem razumijevanju za turizam, bit će samo porazan za nas.

Ona gomila kamenja kao ostatak porušenih zidova stare mlinske štale, koje je rušenje izvedeno da se taj dio preuredi i privede drugoj svrsi, još je jedan primjer naše prakse u građevinskim radovima. Gotovo kroz čitav naš rad kao da provedjava sistem brzog rušenja, da bi se zatim gomile materijala postavljale mjesecima da tako stoje, O našem rušilačkom instinktu govori i jedan drugi primjer na slapovima. Na skradinskoj strani donedavno još postojao je niz čitavih kuća, tzv. Mlinska kuća, Nova i Krajnja kuća, za koje sam čuo da su bile stajljene pod zaštitu od strane Gradskog muzeja u Šibeniku.

Roški slap

Danas od tih kuća ostadoše samo zidine, jer su krovovi, grede i pragovi izvaljeni i razneseni od svakog pomalo, kao Alajbegova slama. Eto, ni zaštita konzervatorske nije pomogla!

A u turističkom pogledu za pohvalu je da se konačno prišlo rekonstrukciji prilazne ceste, koja će omogućiti svakom vozilu da priđe na slapove. Međutim, već bi bilo vrijeme da se nešto poduzme kako bi se osiguralo — za prvu ruku — bar nekoliko ležaja, jer se ovi gotovo dnevno traže. I ne samo to. Smatram, da bi velik broj takovih ležaja bio angažiran i od naših radnih ljudi iz grada, koji bi ovdje proveli nekoliko dana odmor isto tako ugodno, kao i na Jadriji. A za to mislim da postoje mogućnosti, bez znatnih investicija, jednim dijelom u postojećoj gostionici, a isto tako sa malim preuređenjem u nekoj od postojećih starih sada neupotrebljivih kuća. Ali, eto i to pitanje odiše duhom čitavog današnjeg izgleda Skradinskog buka i potpuno je u skladu s onim rasklaminim stolovima u gostionici, s onim starijima neuglednim vodičima, s onom gomilom smeća i izmeta po svim putevima, itd.

Netko će kazati, da je lako stavljati primjedbe i kritike, ali se ništa ne da učiniti bez sredstava i novca, koji su još uvijek na mnogim drugim stranama daleko potrebniji. Na to bi se možda dalo odgovoriti živim primjerima uzdržavanja turističkih objekata širom svijeta. Ulaznice. Zar nije vrijedno nekome tko želi posjetiti jedan ovakav atraktivan objekat i proboraviti na njemu nekoliko ugodnih sati, platiti neku malu ulaznicu, i te ulaznice stotine posjetilaca, sa manjim i neznatnijim dotacijama Općine, u rukama jedne solidne općinske ustanove u kojoj bi sjedili ljudi zadojeni ljubavlju za svoju dužnost i za svoj grad, neminovno bi urodili korisnim plodovima, koji bi od Skradina do Roškoga slapa stvorili uslove pretvaranja svog jedinstvenog prirodnog fenomena u turistički objekat značaja nacionalnog parka.

Br.

Vanjsko-politički komentar

Interesi se isprepliću

Gotovo je sa Omanom, počelo je sa Sirijom! Na ovaj pomalo uprošćeni način čitavo mogao da rezimiramo posljednje događaje na području Bliskog Istoka koje nam je blisko po geografiji, a i po politici. Avioni, rakete, i atomsko doba u tolikoj su mjeri smanjili razdaljine da Evropljanin, — ne uz majući tu uopće u obzir njegovo političko opredjeljenje ili pak etička shvaćanja — mora da zna šta se događa u mestima koja su ga, za djetinjstva, možda jedino interesirala zbog asocijacije na čudesne priče iz 1001 noći.

Prošlo je vrijeme kada je za Saudi Arabiju bilo dovoljno znati da tamo kralj ima sto snova i deset Kadilak automobila sa ugrađenim frižiderima, ili za Oman — eto već jednog čuvenog imena dosad nepoznata države — da po njeemu šetaju šekovi sa turbanima. To je prošlost, možda i sadašnjost, ali nije važna. Važno je naprotiv da jedan sukob u tom dijelu svijeta, jedna ozbiljnija svađa između velikih sila i malih šekova, može da dovede u opasnost ovaj naš mir, koji se svi trudimo da održimo.

Zato Oman preko noći postaje pojam. Uplašeni da će te država iz njihove uticajne sfere prebjeci u drugu, Britanci se nisu ustručavali da angažiraju avione i trupe. Pohod je uspio i u Omanu — prema vijestima zapadnih agencija — ponovo vlada red i mir. London će — (do da) jed — moći da nastavi sa plaćanjem tamnjenjima nafte u funtama.

Sada je Sirija došla na red. Ništa se u toj zemlji naročito nije promijenilo. Politika je ostala ista, samo je nekoliko viših oficira smijenjeno sa položaja. Ali to je baš i bilo presudno: Da-

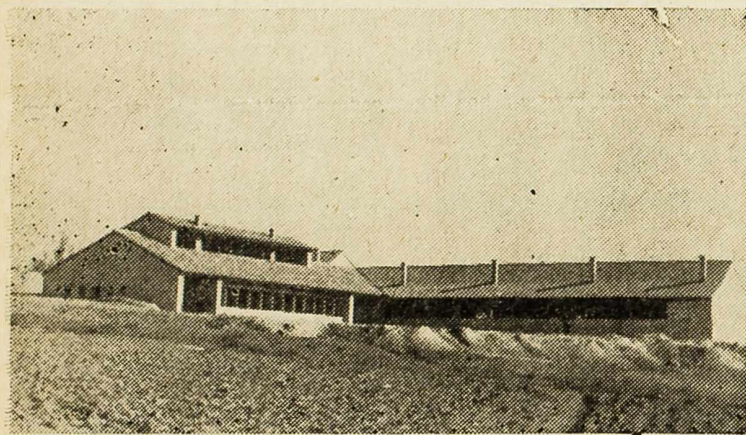
mask je ostao nezavisan i van blova. Dovoljno da se na nje ga ospe paljba da je pokleknuo pred »dravim uticajem« svjetskog komunjama.

Karakterističan u oba slučaja je metod: ne dopadne li im se politika jedne zemlje, ne odgovaraju li ekonomski uslovi te zemlje vlastitim ekonomskim potrebama, diže se glas gnjeva, mobilizira se štampa, uzliječu avioni... Gdje je ostala sloboda opredjeljivanja, sloboda izbora vlastite forme vladavine i političkog poretka?

Trebalo je biti principijelan. Ako britanski glasači odluče da laburisti ili konzervativci treba da vladaju zemljom — svaka im čast. Isto važi i za Siriju, Oman i Alžir. Zašto mjeriti različitim aršinima. Teza o nedoraslim narodima umrla je zajedno sa diktatorima Drugog svjetskog rata. London je priznao Indiju, ali se grčevito bori za Oman, Francuska Tunis, ali ne ispusta iz ruku Alžir. A svi zajedno bore se za Siriju, koja im uopće ne pripada.

Svijet nije na van i zna kakvi se interesi isprepliću, koliko veliku ulogu igra nafta u međunarodnoj politici i kako se na takom vrućem poprištu odražava blokovska politika. Ali principe bi bar trebalo poštovati i prije svega trebalo bi se čuvati akcije koje mogu da dovedu do krize. Pitanje reputacije u ovom slučaju pada u posljednji plan, ostaje još samo izvanredna potreba za krajnjom oprežnošću.

Leon Davičo

Ružić — Osmogodišnja škola

PROBLEM BROJ 1: NEDOSTATAK ŠKOLSKOG PROSTORA

Govoreći o pripremanju za predstojeću školsku godinu, drugarica Maja Veseli osvrnula se i na problematiku školskog prostora u Hrvatskoj. Ona je istakla da se na području Narodne Republike Hrvatske školske godine 1956/57. obavezno školovanje provodi u 3576 škola, uključujući u ovaj broj i deset gimnazija, u kojima još uvijek postoje niži razredi. U ovim zgradama ima 9073 učionica, čija ukupna površina iznosi preko pola milijuna kvadratnih metara. Na tom prostoru smješteno je 510.159 učenika. Za redovno odvijanje suvremene nastave, koju se nastoji ostvariti u učionički prostor, potrebno je osigurati i pomoćni školski prostor: kabinete, radionice, knjižnice i t. d. 2546 zgrada u Hr-

matiku, naročito koristeći pri tome sredstva iz fondova za kadrove. Tek u idućoj godini očekuje se daleko veće proširenje kapaciteta stručnih škola. Drugarica Veseli ukazala je zatim na važnost industrijskih škola, koje spadaju u red škola drugog stepena. Mnogim ljudima — rekla je ona — nije jasno da će učenicima, poslije završetka industrijskih škola, biti omogućeno daljnje školovanje za pogonske inženjere.

U stručnim školama provodit će se tokom ove godine ona odluka Savjeta, da bez osmogodišnjeg školovanja nema mogućnosti za upis u škole drugog stepena, osim u neke škole učenika u privredni (deficitarne struke). Drugarica Veseli smatra, da je to naročito važno radi daljnjeg afirmiranja osmogodišnjih škola u Hrvatskoj.

DOM NARODNOG ZDRAVLJA ŠIBENIK

DOM NARODNOG ZDRAVLJA U ŠIBENIKU NA OSNOVU ODLUKE
UPRAVNOG ODBORA OD 26. VIII. 1957.

raspisuje NATJEČAJ

ZA STIPENDIRANE UČENIKA I STUDENATA SLIJEDEĆIH ŠKOLA:

1. Za višu školu za medicinske sestere 6 studenata
2. Za višu školu rgt. tehničara 1 studenta
3. Za dvogodišnju bolničarsku školu 6 učenika.

USLOVI:

Pod 1 i 2 završena potpuna srednja škola sa maturom, a pod 3 završena osmogodišnja škola.

Za detaljnija uputstva obratiti se na Upravu DNZ Šibenik. Rok natječaja 15 dana od objave.

sličice

NI ŽICANA OGRADA NIJE PREPREKA

Često se zna što je dozvoljeno, a što nije, ali se toga ljudi ne pridržavaju uvijek.

Posjet bolesnicima u šibenskoj bolnici dovoljan je utorkom, četvrtkom i nedjeljom. Drugim danom se ne može. Ali naš je čovjek dovoljno pa ako ne može na vrata, a on lijepo preko žičane ograde i začas jo kod bolesnika.

Eto ni žica ne sprečava ljude da krše propise. Možda bi to mogle novčane kazne?

NEOPREZNI MINERI

Ziva je građevna djelatnost ispod trdave na Šubčevcu. Priprema se teren za gradnju novih kuća, i naravno ne može bez mina.

Najednom začuje se otegnuto: — M—i—i—n—a—a—a! Gor—i—i—i! I nakon nekoliko sekunda prava tuča kamenja sruči se na krovove obližnjih kuća. Kad prođe opasnost, iz kuća izmile ljudi, žene i djeca i svi, da bome, na sav glas psuju nepazljive minere. Dok se jedni svadaju, dotle drugi hodaju po krovovima i tužno broje polupane crepove.

Zar je minerima teško sprovesti mjere opreznosti?!

NIJE KINO BAŠ UVIJEK RAZONODA

Pod čovjek u kino da se razonodi (u ovom slučaju »Sloboda«). Teško se čovjek tamo snađe. Većina stolica nije numerirana i posjetilac je primoran da se premiješta iz jednog reda u drugi. Jednostavno nema mira među stolicama.

I kad je posjetilac konačno sjeo na pravo mjesto, opet ništa od razonode. Dva i suviše bučna ventilatora, za vrijeme prikazivanja filma, naprosto nerviraju onog koji je, eto, došao da se malo razonodi. — m —

Brodovi u luci

U šibensku luku je iz Splita stigao domaći brod »Pulac«, gdje viši ukrcaj 20 tona višnjinog soka, 100 tona rafiniranog olova i 320 kubika drvene građe. Višnjini sok vozi za Hamburg, olovo za Rotterdam, a drvenu građu za London. Također je uplovio domaći brod »Ves«, koji je doplovio iz Rijeke i vrši ukrcaj 900 tona cinkovog koncentrata za Anvers i 600 tona olova za London. Na »Šipadu« je ukrcalo 500 kubika bukovine i 60 kubika finalnih proizvoda za London i Hull.

Ponovo uhvaćena u krađi

U prodavaonici »Kornata«, u ulici Mira Višića, uhvaćena je Tonka Gović, rodom iz Krapina u času kada je jednog građanin pokušala iz džepa izvaditi lisnicu sa novcem. Ona je već nekoliko puta dosad odgovarala pred sudom za slična djela, a posljednji puta prije dva mjeseca, kada je također uhvaćena zbog džepnih krađa. Tonka Gović će uskoro za oba slučaja odgovarati pred sudom. Sada se nalazi u pritvoru.

GRADSKA KRONIKA

Problemi opskrbe grada vodom

Neracionalno trošenje

Prije nepune tri godine izrađen je novi vodovod na čije rješenje je Šibenik čekao dugi niz godina. Osobito se građ nalazio u teškom položaju u prvom poslijeratnim godinama, kada su neki dijelovi Šibenika ostajali i po nekoliko dana bez vode. Stari i dotrajali pogon sa svojim centrifugalnim sisal-kama, koji je davao tek 42 l/sek nije odgovarao savremenim potrebama. Gotovo u istom stanju bila je i postojeća gradska vodovodna mreža. Međutim, danas je situacija u opskrbi grada vodom sasvim drugačija i ona se ne može zamisliti vis-a-vis onoj u ranijim godinama. Samo jedan podatak može dovoljno ilustrirati današnje stanje. U 1956. godini na području Šibenika utrošeno je 3,874,000 m³ vode.

Prema obavještenjima dobivenim u upravi Gradskog vodovoda u toku su radovi na sistematskoj obnovi vodovodne mreže, a predviđa se i njeno proširenje u novim stambenim predjelima, kao što su Baldekin, Krž i Mažurica.

S obzirom da je Šibenik veoma dobro snabdjeven vodom, ona se, kako nam rekoše u Gradskom vodovodu neracionalno koristi, čak štoviše i rasiplje. I to dnevno velike količine vode. Takvom stanju u znatnoj mjeri pridonosi stari način naplate vode, tj. paušalno naplaćivanje. Tako je u protekloj godini naplaćeno vode od potrošača, koji posjeduju mjerila ukupno 353,570, a od strane paušalista

312,990 m³ vode. Ili u prvih sedam mjeseci ove godine naplaćeno je kod prvih potrošača 224,442, a kod drugih čak 168,700 m³ vode. U praksi, međutim, taj odnos je još veći, jer tzv. paušalisti potroše najmanje 5—10% više nego oni, sa mjerilima i to najvećim dijelom zbog čestog rasipanja i napažnje. Na taj način zajednica trpi ogromne materijalne štete, koje se teško mogu nadoknaditi. I. L.

Gradnja nove industrijske škole na Baldekinu

Na području Baldekina gradi se školska zgrada, u kojoj će biti smještena Srednja industrijska škola. Kapacitet će ovisiti o potrebama naših tvornica i o interesu omladine, a kretat će se od 150

do 180 učenika. Izgradnja ove škole će koštati 120 milijuna dinara, koje osiguravaju Republički i Savezni fond za kadrove, 70 milijuna je već osigurano, a preostalih 50 je obećao Savezni fond. Gradnja će biti dovršena do početka 1958. godine, a škola će biti otvorena u novoj 1958/59. školskoj godini. Škola će posjedovati radionice sa modernim strojevima. Nabavka tih strojeva će stajati nekoliko stotina milijuna dinara.

Otvaranje ove škole nameće pitanje izgradnje jednog doma, jer Šibenik s internatskim prostorom stoji veoma loše. Prema planovima koji su već izrađeni i poslani na odobrenje Republičkom savjetu za prosvjetu dom bi bio kapaciteta 300 osoba. Financiranje izgradnje doma vršit će se iz Kotarskog fonda za kadrove, koji od privrednih poduzeća godišnje dobije oko 30 milijuna dinara, tako da se već raspolaze s izvjesnim sredstvima za početak. Tražit će se pomoć i Saveznog i Republičkog fonda, s obzirom na to, da će ova škola po svojoj namjeni i specifičnosti biti saveznog značaja. (Z.)

NAGRAĐEN ZA NAĐENU NARUKVICU

U prošlom broju lista javili smo da je jednog stranog državljanin sa broda »Mostar« pala narukvica u more, koju je uspio izvaditi Vice Lokas. Kako naknadno doznajemo on je za izvađenu narukvicu dobio ovih dana na ime nagrade iznos od 12 hiljada dinara.

JAVNA ZAHVALA

Povodom smrti naše nezaboravne kćerke

JAGODE ŠESTAN

toplo se zahvaljujemo svim prijateljima i znancima na izrazima saučestća kao i ispraćaju mle nam pokojnice na vječni počinak.

Posebno se zahvaljujemo liječnicima dr. Silvi Grgas, dr. Josipu Kneževiću i ostalom osoblju dječjeg odjela, koji su uložili dosta truda da bi spasili život neprežaljene nam pokojnice.

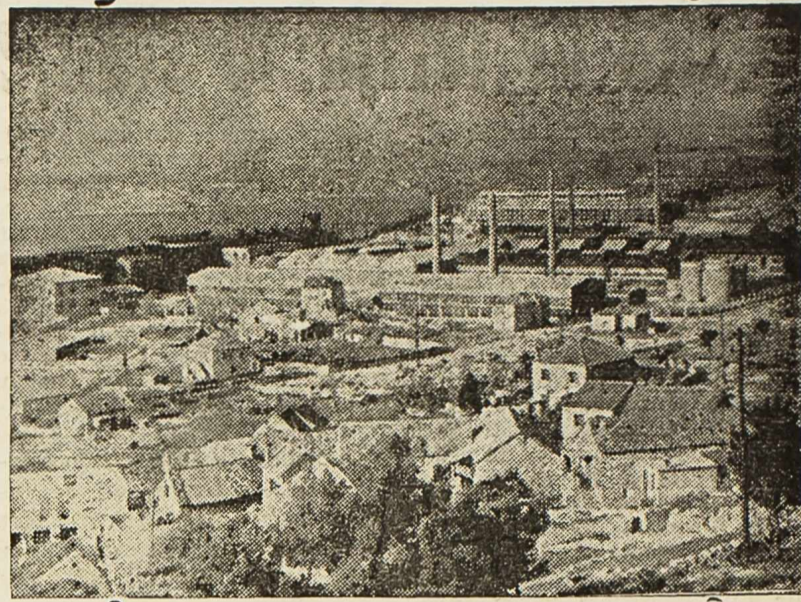
OŽALOŠČENI RODITELJI

Školska obuka počinje 6. IX.

Ovih dana započeli su na svim srednjim i osmogodišnjim školama popravni ispiti, koji traju zaključno do 31. o. mj.

Uspisi u sve šibenske škole vršit će se do 3. rujna, dok će redovna redovna školska obuka započeti 6. rujna.

Kako saznajemo u Sekretarijtu za prosvjetu i kulturu NO općine Šibenik I. osmogodišnja škola »Simona Matavulj« i osmogodišnja osnovna škola u Vrpolju određene su da u novoj školskoj godini budu eksperimentalne škole u kojima će se nastava vršiti u duhu principa nove reforme u školstvu.

Iz kancelarije suca za prekršaje

OTVORIO ŠKOLU BEZ DOZVOLE

Šimić fra Anđelko Petar, župnik u Citluku, općina Oklaj, kažnjen je na 12 dana zatvora zbog toga, što je u stanu Tabarčić Stjepana u selu Matasima vršio katehizaciju, ma da za to nije mao odobrenje od nadležnog narodnog odbora.

PRAVIO NERED U PIJANOM STANJU

Pajo I. mlinar iz Šibenika opio se 21. VI, o. g. u gostionici Kokić Mate i pritom pravio nered i vrijeđao građane ismjevivajući organe narodne vlasti. Taj incident je istog dana ponovio u jednoj drugoj kćmi. Kažnjen je na 7 dana zatvora.

Ive B. iz Jezera je kažnjen novčanom kaznom od 2000 d nara zbog toga, što je 14. VII, u području oko otoka Kakanj lovio jastoge i klapove, iako ovo područje spada u zonu, u kojoj je u to doba lov jastoga i klapova bio zabranjen. Jure J., zemljoradnik iz Varivora,

OZLIJEĐENI TURISTI

U šibenskoj bolnici zadržani su na liječenju Hans Wassmath, student tehne rodom iz Aachena i njegova žena također student slavistike sa Frankfurtskog sveučilišta. U subotu 24. o. m., na cesti prema Šibeniku vozili su se na motor kotoču. Ususret im je išao nepoznat seljak sa ženom i margarcem. Pošto se nisu htjeli sklonuti sa ceste vozač je skrenuo u kraj, ali je pritom udario o kamen na rubu ceste, izgubio vlast nad motorom i začas se oboje našlo na zemlji.

Ozljede im nisu teže naravi, pa će uskoro moći produžiti put. (k.)

Kaspored takmičenja I. nogometne zone

U I. KOLU: ELEKTROSTROJ-ŠIBENIK

Takmičarska komisija na sastanku izvršila je zdrijebanje parova za novu sezonu u godini 1957/58.

- 1. kolo: Tekstilac — Ljubljana, Elektrostroj — Šibenik, Odred — Jadran, Rijeka, Segesta — Lokomotiva, Orijeht — Uljanik.
- 2. kolo: Ljubljana — Uljanik, Lokomotiva — Orijeht, Rijeka — Segesta, Trešnjevka — Branik, Jadran — Metalac, Šibenik — Odred, Tekstilac Elektrostroj.
- 3. kolo: Elektrostroj — Ljubljana, Odred Tekstilac, Metalac — Šibenik, Branik — Jadran, Segesta — Trešnjevka, Orijeht — Lokomotiva.
- 4. kolo: Ljubljana — Lokomotiva, Rijeka — Uljanik, Trešnjevka — Orijeht, Jadran — Segesta, Šibenik — Branik, Tekstilac — Metalac, Elektrostroj — Odred.
- 5. kolo: Odred — Ljubljana, Metalac — Elektrostroj, Branik — Tekstilac, Segesta — Šibenik, Orijeht — Jadran, Uljanik — Trešnjevka, Lokomotiva — Rijeka.
- 6. kolo: Ljubljana — Rijeka, Trešnjevka — Lokomotiva, Jadran — Uljanik, Šibenik — Orijeht, Tekstilac — Segesta, Elektrostroj — Branik, Odred — Metalac.
- 7. kolo: Metalac — Ljubljana, Branik —

- Odred, Segesta — Elektrostroj, Orijeht — Tekstilac, Uljanik — Šibenik, Lokomotiva — Jadran, Rijeka — Trešnjevka.
- 8. kolo: Ljubljana — Trešnjevka, Jadran Rijeka, Šibenik — Lokomotiva, Tekstilac — Uljanik, Elektrostroj — Orijeht, Odred — Segesta, Metalac — Branik.
- 9. kolo: Branik — Ljubljana, Segesta — Metalac, Orijeht — Odred, Uljanik — Elektrostroj, Lokomotiva — Tekstilac, Rijeka — Šibenik, Trešnjevka — Jadran.
- 10. kolo: Ljubljana — Jadran, Šibenik — Trešnjevka, Tekstilac — Rijeka, Elektrostroj — Lokomotiva, Odred — Uljanik, Metalac — Orijeht, Branik — Segesta.
- 11. kolo: Segesta — Ljubljana, Orijeht — Branik, Uljanik — Metalac Lokomotiva — Odred, Rijeka — Elektrostroj, Trešnjevka — Tekstilac, Jadran — Šibenik.
- 12. kolo: Ljubljana — Šibenik, Tekstilac — Jadran, Elektrostroj — Trešnjevka, Odred — Rijeka, Metalac — Lokomotiva, Branik — Uljanik, Segesta — Orijeht.
- 13. kolo: Orijeht — Ljubljana, Uljanik — Segesta, Lokomotiva — Branik, Rijeka — Metalac, Trešnjevka — Odred, Jadran — Elektrostroj, Šibenik — Tekstilac.

Sređuje se naučna biblioteka

U Šibeniku pored Gradske i postoji i Naučna biblioteka. Ona zasada djeluje u sklopu Gradskog muzeja, ali će u dogledno vrijeme postati samostalna ustanova.

Biblioteka posjeduje bogatu zbirku naučnih, beletrističkih knjiga na strani jezicima i u prijevodu. Njihov broj kreće se oko 12.000. Biblioteka također raspolaze raznim časopisima. Međutim, knjige nisu još sredene i označene. Ovih dana se započelo sa srednjanjem glavnog kataloga.

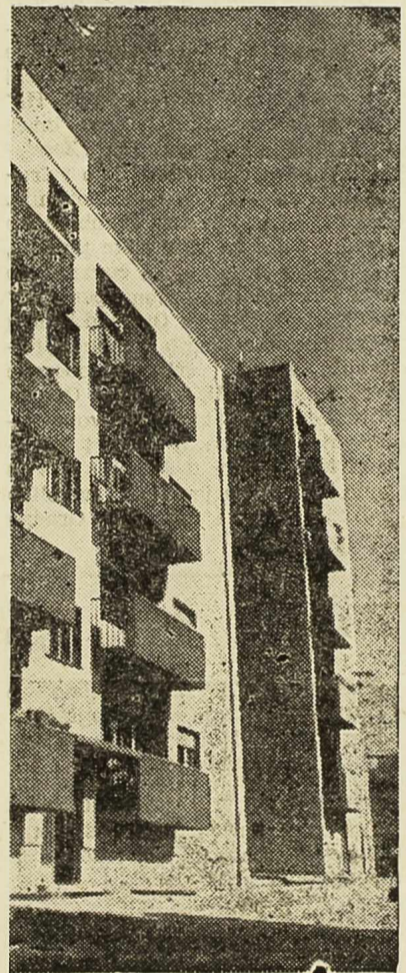
Velik broj građana i ne zna da postoji Naučna biblioteka, pa je broj članova malen. To su uglavnom studenti i srednjoškolci. No,

kada se biblioteka sredi i upotpuni, broj njenih članova će se znatno povećati, a zainteresirani moći će bez teškoća dobiti potrebnu literaturu. (M. U.)

Sa tržnice i ribarnice

Tržnica je dobro snabdjevena sa svim poljoprivrednim proizvodima, jedino je velika potražnja limuna, kojeg na tržištu još ima vrlo malo. Sad se očekuju veće pošiljke iz inozemstva. Cijene su pale za 10%. Jabuke se prodaju po 60, kruške 56, grožđe 80—100, lubnice 22, breskve 80, orasi 200, krompir 20—24, kupus 24, paprika (babura) 30, crveni luk 26, bijeli luk 120 i rajčice 36 dinara kg. Jaja se prodaju po 16 dinara komad.

Kroz protekli tjedan na šibenskog ribarnici bilo je vrlo malo ribe. Ulov plave ribe je minimalan, tako da pojedini privatnici prodaju lokarde i sređele po 300 dinara. Najviše ima bukava, čija se cijena kreće od 20—160 dinara. Još je nešto bilo škarpi na po 200 i ugora po 220 dinara.

ŠIBENIK kroz jedan

Narodna milicija	02
»Putnik«	4—30
Željeznička stanica	6—44
Vodovod	3—00
Električno poduzeće	2—11, 2—12
Garaža Autotransportnog poduzeća	6—28
Jadranska linijska plovidba	5—82

VLAKOVI

Brzi vlakovi za Zagreb (via Bihać) u 11.01, v/a Gospić u 19.38. Putnički vlakovi (via Gospić) u 7.50 i 14.26. Brzi vlak za Beograd (via Bihać) u 23.10. Šibenik — Split u 4.39, 7.50 i 15.43. Brzi vlak za Zagreb (via Gospić) u 23.10 (28. VI.—28. IX.), i u 15.43 (via Gospić) od 30. VI. — 8. IX.

MATIČNI URED

ROĐENI

Čedo, sin Škrobolja Milana i Šarić Rose; Marinko, sin Iva i Marije Klisović; Zvonko, sin Udorović Anđelke; Majda, kći Jakova i Biserke Mataš; Davorka, kći Ante i Svetin-

ke Prgin; Marina, kći Tomislava i Zorane Ban; Ana, kći Marka i Cvite Čuklin; Jadranka, kći Riste i Ljubice Terzije; Žvko, sin Ive i Ike Krnić; Davorka, kći Jose i Milke Čorkola; Novica, sin Momra i Marije Garić; Ljiljana, kći Ivana i Elvire Kraljević; Deniza, kći Mirka i Frane Mrndže; Marija, kći Obrana i Perine Prebanda; Sonja, kći Mladena i Olge Tanfara; Željka, kći Luke i Zorke Slavica i Milenko, sin Njke i Senke Bura.

VJENČANI

Kale Albert, učitelj — Jurat Mara, domaćica; Koljan; Ante učitelj — Cikovac Jevrosima, službenik; Bujas Blaž, brodokovač — Brunac Nada, domaćica, Lepur Jure, radnik — Jaušovec Marija, krojačica; Ššara Žvko p. poručnik JNA — Skušor Marija, domaćica; Kričić Krešimir, tokar — Bjelobaba Marija, domaćica; Bolanča Josip, učitelj — Gaćina A ke, domaćica; Labura Ante, mehaničar motorista — Olivari Norina, službenik; Karsar Joso, radnik — Popović Jeka, domaćica; Crnca Ivan, elektrovariač — Živković Milena, domaćica; Gru-

Oglašujte u „Šibenskom listu“

KINA

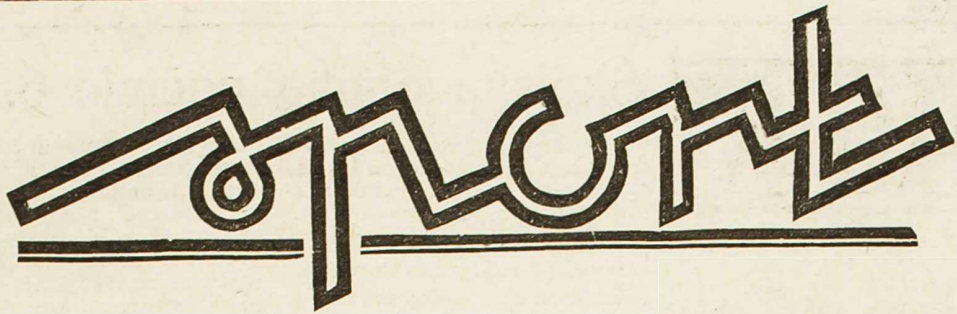
TESLA: premijera domaćeg filma — POSLJEDNJI KOLOSIJEK — Dodatak: Filmske novosti br. 33. (do 2. IX.). Premijera američkog filma u bojama — SIN ALI BABE — Dodatak: Filmske novosti br. 34. (3.—8. IX.). SLOBODA: premijera talijanskog filma — U ZNAKU VENERE — (do 3. IX.). Premijera američkog filma — ČOVJEK IZA PUŠKE — (4—8. IX.)

DEŽURNE LJEKARNE

DO 31. VIII. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića. Od 1.—4. IX. — II. narodna — Ulica Bratstva i Jedinstva.

VAŽNIJI TELEFONI

Informacije	08
Stalna vatrogasna straža	03
Noćno liječničko dežurstvo	6—71
Opća bolnica	3—33, 3—34

Plenum Saveza sportova kotara

Teško materijalno stanje organizacija

Jučer je u prostorijama »Partizana« održan plenum Saveza sportova kotara, kojem su također prisustvovali predsjednici i tajnici sportskih organizacija sa našeg područja.

Kao što se i očekivalo, diskutanti su najveću pažnju poklonili materijalno-financijskim problemima. Mnogi su istakli, da se u tom pogledu ne vodi dovoljna briga od strane mjerodavnih faktora. Neke sportske organizacije nalaze se u vrlo teškoj situaciji, jer im nedostaju najnužnija financijska sredstva za normalan rad. Predstavnici nekih sportskih organizacija su naglasili, da će biti prisiljeni obavljati djelovanje ukoliko im se ne pruži najnužnija pomoć. Naveden je, između ostalog, primjer Splita i Zadra gdje se pruža daleko veća podrška razvoju sporta negoli što je to slučaj na našem području.

Neki su se diskutanti također složili s tim, da je neophodno potrebno osigurati materijalnu bazu za razvoj sporta na našem kotaru. Međutim, oni su ujedno istakli da bi i same sportske organizacije morale mnogo više napraviti na srednju svojih materijalnih prilika. Naime, ne vodi se gotovo nikakova briga o prikupljanju članarine, o čuvanju rekvizita, ne organiziraju se priredbe i tome slično.

Na plenumu je naročito pažnja posvećena odgoju kadrova za pojedine sportske grane. Budući da područje našeg kotara oskudijeva u kadru, to je preporučeno Savezu sportova kotara da izradi program odgoja kadra za potrebe postojećih sportskih organizacija, kao i onih, koji će se naknadno osnovati. Pored toga, bilo je govora i o većem uključivanju omladine u sportsku aktivnost. Izraženo je mišljenje, da je potrebno odmah prići izgradnji i manjih i jednostavnih sportskih terena, koji se u stvari mogu i bez velikog napora i troškova podignuti u svakom,

pa i najzabitnijem mjestu. Ukazano je i na potrebu da se veća pažnja posveti vodenim sportovima, a naročito plivanju i vaterpolu. Premda se stalo na stanove što da su razna takmičenja najbolja propaganda za sport, ipak je podvučena potreba, da se koriste i druga sredstva za propagiranje sporta među našom omladinom.

Budući da je na kotaru dosta slaba sportska aktivnost, a ukoliko i postoji, onda je to uglavnom nogomet, to je odlučeno da Savez sportova kotara što prije organizira prvenstvo kotara u odbojci, rukometu i atletici.

„Šta je sa Doškom?“

To je pitanje koje postavljaju Drnišani, simpatizeri i prijatelji ovog nogometnog kluba, koji je ranije bio ponos Dalmatinske Zagore. Nekad su Drnišani, tome nema dugo, tijesno bili vezani sa životom svog kluba, radovali se svakom njegovom uspjehu i sa velikim interesom očekivali vijesti iz mjesta u kojem je gostovalo. Ne ćemo pogriješiti ako kažemo, da je ime »Doška« postalo sinonim

za Drniš. To će svaki Drnišanin sigurno i potvrditi.

Klub ima svoju bogatu tradiciju. Osnovan je odmah iza I. svjetskog rata i prije četiri godine proslavio je trideset godišnjicu svog postojanja. U prijeratnom razdoblju »Doška« je sudjelovao u takmičenju s ostalim društvima Dalmacije, gdje je postigao zavidne rezultate. U okviru kluba odgojen je priličan broj vrsnih nogometaša, a nakon okupacije zemlje velik broj »Doškovača« pošao je primjerom mnogih radničkih klubova Dalmacije, davši veliki udio u NOB-u. U prvim poslijeratnim godinama obnovljeni »Doška« sudjelujući u Dalmatinskoj podsaveznoj ligi nizao je uspjehe sve do otpram dvije tri godine, kada je stao proživljavati krizu od koje se još dan danas nije oporavio.

Koje su uzroci takvoj situaciji? — pitaju se mnogi. Neke o tome kaže jedan iz stare »Doškove« garde, koga smo susreli u subotu oko podne na terasi poviše »Izvor života« (predsjednika kluba ni uz najbolju volju nismo mogli pronaći) — »Doška« se danas nalazi u teškoj situaciji, bez uređenog igrališta, rekvizita, bez financijskih sredstava. Istina, tome su u priličnoj mjeri pridonijeli i neki od njegovih prvotimaca, koji mnogo traže... I u ovom klubu, nažalost, amaterizam nije mogao ostati vjeran svojoj tradiciji. Ranije, sjećam se dobro, nije toga bilo. Igralo se za ljubav, za boje kluba, za Drniš.

To je rekao čovjek, koji je već skinuo kopačke i rastao se sa zelenim poljem. Vjerujemo u istinitost njegovih riječi, a sigurno je da njegovo mišljenje dijele i mnogi Drnišani. Saniranje sadašnjeg stanja u klubu može se izvršiti jedino zajedničkim snagama svih faktora. Jedino i samo tako nestat će sa drniških ulica i trgova pitanje: Što je sa »Doškom«?, pitanje o kojem se u posljednje vrijeme mnogo govori.

J. Jakovljević

NK »RADNIČKI« — ŠIBENIK
Održava u petak 30. o. ml.

IZVANREDNU
GODIŠNJU SKUPŠTINU

Dnevni red:

1. Pitanje daljnjeg opstanka kluba.
 2. Razno
- Skupština će se održati u prostorijama Remontnog zavoda.
Početak u 17 sati.

UPRAVA

ŠIBENSKI LIST
organ Socijalističkog saveza
radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik:
Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka
Šibenik br. 47-KB-15-2-102

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 130,
za pola godine 260, a jednu
godinu 520 dinara

Tisak: »Štampac Šibenik«

pouka - ZANIMLJIVOSTI - zabava

Atomski brod budućnosti

Jednog lijepog proljetnog jutra 1960. godine isplovit će iz jedne američke luke veliki bijeli brod čudnovatog oblika — bez ijednog dimnjaka, njegov most će nalčiti plotskoj osmatračnici na nekom velikom aerodromu. Njegovi znatljivi putnici, sve sami atomski učenjaci i pomorski inženjeri pazit će da li je sve na svom mjestu, da li je teret uredno složen i na kraju će dati znak da se isplovi punom brzinom. Tako će prvi atomski trgovački brod krenuti na putovanje po svijetu.

Posljednjih nekoliko sedmica ovaj atomski brod je uzrok znatljive želje svih brodskih kompanija u svijetu. Godinama su se mnogi smijali ideji o izgradnji takvog broda, nisu vjerovali u njeno ostvarenje. Oni su još sumnjivi, ali sada vide dan, vjerojatno u slijedećoj deceniji, kada će atomska energija tjerati brodove i pružiti više prostora za utovar robe.

Premda detalji o konačnom obliku broda mogu biti izmijenjeni do kraja njegove izgradnje, njegove glavne karakteristike su uglavnom određene. On će biti kombinacija

trgovačko-putničkog broda, 590 stopa dug, a brzina po prilici oko 21 čvor. Moći će primiti oko 100 putnika, posadu od 125 članova i 10.000 tona suhog tereta. Samo jedno atomsko punjenje omogućit će brodu plovidbu oko svijeta i to deset puta.

Njegovi stvaraoci su ponosni što će atomska mašina ovog broda biti daleko jeftinija od vodenog reaktora koji tjera atomsku podmoricu »Nautilus«, a ujedno će isto tako biti sigurna kao i reaktor te podmornice.

Brod će imati salon za odmor, mali bazen i još neke ugodnosti za smještaj putnika odnosno posade. Da bi učenjacima i inženjerima bilo omogućeno razgledavanje atomskog pogona, prostorije s mašinom bit će u staklu. Tu se nalaziti televizija, a možda i prikladne prostorije za javna predavanja iz oblasti atomistike.

Osim Amerikanaca i Sovjeta imaju u gradnji jedan atomski brod. To je veliki i luksuzni ledolamac »Lenin«, koji se gradi posljednjih 18 mjeseci u Lenjingradskom brodogradilištu. Dug je 440 stopa, a razvijat će brzinu 18 čvorova na otvorenom moru. Nasuprot američkim stručnjacima, koji će upotrebljavati toplinu reaktora za direktno tjeranje turbine, sovjetski brod će prvi proizvoditi atomski elektricitet, koji će zatim tjerati električni motor. Pretpostavlja se da će ovaj ledolamac biti porinut u more 1961. godine.

Preko hiljadu knjižnica u Republici

U prosvjetnom i kulturnom pogledu novih 27 kotara znatno su bolje uravnoteženi nego ranije, kad su kotari obuhvaćali uža područja. Narodna i radnička sveučilišta postoje u svim kotarima. Preko hiljadu knjižnica koje djeluju na području Republike, raspoređeno je također prilično ravnomjerno. Odskače ipak kotar Rijeka s najvećim brojem i najrazvijenijom aktivnošću narodnih i radničkih sveučilišta i na drugom mjestu, odmah poslije kotara Zagreb, po broju narodnih knjižnica u Riječkom kotaru radilo je prošle godine 19 narodnih i radničkih univerziteta, koji su organizirali prosječno tri predavanja dnevno, u čemu Riječki kotar daleko nadmašuje ostale kotare.

Kotar Rijeka dijeli prvo mjesto, zajedno sa Splitom i u broju kinematografa. U ova dva kotara radi više od 40 stalnih kinematografa u dvoranama i na otvorenom, dok, na primjer, Zagrebački kotar ima svega 35 kinematografa. Kinopredstave posjećuje svake godine u Hrvatskoj oko 25 milijuna gledalaca, što znači, da je svaki stanovnik prosječno šest puta godišnje bio u kinu, ako se uzimaju u obzir samo odrasli stanovnici — deset do dvanaest puta godišnje.

V. Knivald

MALI SAVJETI

PEPEO OD DRVETA odlično je sredstvo za pranje čaša, ogledala, boca itd. Pepelom se mogu ribati i iverice na štednjaku.

MRLJE OD KREMA ZA CIPELE — na odijelu najbolje je čistiti trljanjem sapunskim spiritusom ili terpentinom.

MRLJE OD VODE — na lakovanom i politiranom namještaju uklanjaju će se mješavinom parafina i maslinovog ulja ili trljanjem vlažnim pepelom od cigareta.

NEMOJTE BACATI STARE NOŽIČE ZA BRIJANJE. Oni dobro služe za paranje haljina ili za struganje manjih mrlja na parketu. Za ovaj posao podesit ćete nožiče ovako: stari čep zasjecite uzduž. U taj zarez uvucite nožiče tako da one rupice ostaju slobodne. Sada provucite malo tanke žice kroz rupice žileta i njome zavezite žilet o čep. Ovo štiti prste od posjekotina.

OMEKŠALI NOKTI NA PRSTIMA RUKU — očvrstnut će ako se svakodnevno trljaju limunovim sokom. Od ovog običnog sredstva nokti ne samo da otvrdnu nego i postaju glatki.

KAD SE SLUČAJNO RAZBIJE TERMOMETAR — iscurjela živa mora se odmah pažljivo obrisati. Živa se vrlo lako isparava i opasna je po organizam čak i onda kad se

udišu i najmanje količine. Ako živa zađe u otvorenu ranu može da nastupi i trovanje.

JAKE KISELINE — cjed, spiritus i slično predostrožna domaćica nikada ne će držati u bocama od pića. Ako u pivskim bocama i čuva takve kućine, ne će propustiti da prijepi na bocu etiketu sa naznačenjem sadržine. Uz to, naravno, ne će te boce staviti pored boca s octom ili uljem, već će ih staviti na zasebno mjesto.

KAD HOĆETE DA ZAMIJENITE PREGORJELU SIJALICU — nemojte nikada zaboraviti da isključite struju. Tek kad zavrnete prekidač, treba izvaditi staru i staviti novu sijalicu.

VELIKI BROJ SREDSTAVA ZA ČIŠĆENJE MRLJA — (benzin, terpent, spiritus) lako su zapaljivi. Radeći s njima mora se biti veoma oprezan da ne bi nastala eksplozija. Za vrijeme čišćenja mrlja ne treba paliti cigaretu i pušiti.

KADA SIJEČETE HLJEB — ne treba ga prislanjati uz grudni ili stomak. Često se nož odbije od tvrde kore i dotakne grudi, pa čak i lice. Sijecite hljeb uvijek na čistoj dasci koju ne treba upotrebljavati u druge svrhe.

U KORPI S PRIBOROM ZA ŠIVENJE — domaćica po mogućstvu treba da ima magnet. Njime se brže nađu igle, čiode i ekserčići kada padnu na pod.

AKO SE U ZDJELI zapali mast ili ulje, treba odmah staviti na njih poklopac. U zaklopljenoj zdjeli plamen ne će imati zraka i brzo će se ugasisi. Zapaljena mast ili ulje nikada se ne smiju gasiti vodom.

(S. S.)

Nogomet

Prijateljski susreti

»ŠIBENIK« — »RUDAR« 5:3

Prošle srijede gostovao je u Šibeniku član podsavezne lige »Rudar« iz Siverića, koji je sa domaćim »Šibenikom« odigrao prijateljsku nogometnu utakmicu. Pobjeđio je »Šibenik« sa 5:3. Zgoditke su postigli za »Šibenik« Rora 3, Tedling i Stošić, a za »Rudara« desna spojka 2 i srednji napadač. Sudio je Knez dobro pred oko 300 gledalaca.

»Rudar« nas je ugodno iznenadio, predvešti veoma lijepu i korisnu igru. Veći dio drugog poluvremena bio je ravnopravan, pa čak i na momente bolji od svog protivnika. Tri zgoditka u tom dijelu, koje su postigli gosti, rezultat i etakve igre.

I ovoga puta domaći su pružili slabu igru, a posebno obrambeni red. Postignuti rezultat predstavlja uspjeh za mladu momčad »Rudara, koja u posljednje vrijeme igra sve bolje.

Do početka prvenstvene sezone »Šibenik« će odigrati još dvije prijateljske utakmice i to jednu u Siveriću sa »Rudarom«, a drugu ove nedjelje na domaćem terenu protiv »Jadrana« iz Kaštel Sućurca.

S. Mileta

»DINARA« — »SIGNAL« (Bihać) 4:5

Prošle nedjelje NK »Dinara« susreo se u Bihaću sa »Signalom«, prvakom tamošnjeg podsaveza i izgubio minimalno sa 4:5, premda je prikazao dobru igru. Ranije je »Dinara« odigrala u Drnišu prijateljsku utakmicu sa »Doškom« i pobijedila s rezultatom 5:1.

Netom se uredi i poravna igralište »Dinara« će otpočeti priprema u novom društvu klubova, jer u podsaveznoj ligi nije imala sreće i sad se treba boriti za renome i ponovni ulazak u društvo najboljih klubova Dalmacije.

NOGOMETNE UTAKMICE
U STANKOVcima

U Stankovcima je u posljednje vrijeme oživjela sportska aktivnost, naročito u nogometu. Domaći tim »Mladost« u prijateljskoj utakmici pobijedio je momčad »Perušića« sa 5:2, dok je u uzvratnom susretu stankovačka ekipa također zabilježila pobjedu u omjeru 2:0.

Prošle nedjelje »Mladost« je odigrala prijateljski susret s »Omladinom« iz Gačelega kojeg je visoko porazila sa rezultatom 6:1. Na tim utakmicama u timu »Mladost« naročito su se istakli Dubravica, Kleut, Morić i Miletić. Sreće je promatralo nekoliko stotina mještana. Sve utakmice odigrane su u prijateljskom tonu.

(Š. M.)

»DOŠKA« — »RUDAR« 2:2

U nedjelju je u Drnišu na igralištu »Doška« odigrana revanš utakmica između »starih« nogometaša domaćeg »Doška« a i »Rudara« iz Siverića. Poslije dosta interesantne igre susret je završen neriješeno 2:2. Prosječna starost igrača na ovoj utakmici iznosila je oko 40 godina. Dakle, zbroj godina svih igrača na ovoj utakmici iznosio je oko 900. (D. Č.)